

Název: Jestřábe, vypravuj - 1. díl

Autor: Jaroslav Foglar

Nakladatelství: Šebek a Pospíšil, 1990

Stav: z internetu

Tato kniha pochází z knihovny digitálních dokumentů.

Slouží pouze pro potřeby těžce zrakově postižených.

Doplňující informace naleznete v příloženém souboru.

* * *

Tak mne žádali naši hoši v oddíle při nejružnějších příležitostech, ať to bylo večer u táborového ohně, či při černé hodině v klubovně, nebo u dohasínajících, ale přesto ještě hřejících kamnech večer na táboře. A vždy to vyprávění muselo být napínavé, pokud možno "strašidelné", aby se hoši při mé "vyprávěně" trochu příjemně báli.

A já - ač někdy sám už po rušném dnu unaven - musel jsem zalovit ve své paměti, a vyprávěním nějaké dávné historie napnout mnohé příhody, někdy až podivné a nevysvětlitelné, něco jsem také kdysi třeba četl podobného tomu, co hoši žádali, a tak jsem neměl nikdy zrovna velkou nouzi o nějaký námět.

Je zajímavé, že posluchači leckdy slyší některou moji historku i vícekrát, pokaždé ji povídám trochu jinak, ale jim to nevadí, chvíle napětí se může opakovat znovu, i když posluchači už napřed vědí, jak historka dopadne. A já jich mám bezpočtu, často až do morku kostí strašidelných. Topil jsem se pod probořeným ledem, zažil jsem velmi vzrušující případ v detektivní kanceláři, kde jsem byl krátce jako mladý absolvent ekonomické školy zaměstnan, byl jsem přepaden na lesní pěšině lupičem při podvečerním hledání tábořiště pro oddíl, vloupal jsem se do zabezpečené klubovny věže, na kterýžto počin Gestapo vyhlásilo trest smrti, pil jsem "rozsvícený" čaj v domácnosti dvou náhle zešílevších manželů - na leccos ani nechci vzpomínat.

Nejlépe se povídá samozřejmě za šera, nebo potmě, kdy atmosféra je vyprávění příznivá. Jen žádné vyrušování, jen žádné rozsvěcování baterky, jen žádné dotazy kdy a kde se to či ono stalo, a jak to bylo doopravdy, žádné přicházení některého opozdilce, nebo předčasný odchod někoho, komu se už klíží oči a on jde do stanu. To vše ruší, kazí nit vyprávění, to vše je ke škodě zdařilého průběhu vyprávění... Některé příběhy vám zde předkládám.

Jaroslav Foglar

Vítězství

"Je to dost, že už jde!" pravil skaut hloučku druhů stojících u hlavního vchodu na nádraží. "Ale nejde sám!" Pozornost všech se upřela na přicházejícího skauta, provázeného "civilistou".

"Jardův přítel", vysvětloval vůdce "říkal mi o něm včera. Jmenuje se Luděk. Tropí si z nás, skautů, náramnou švandu a Jarka chce napravit jeho názory o nás. Chovejte se proto k němu v každém případě vlídně a kamarádsky!"

Nastalo srdečné vítání. Luděk byl trochu zaražen. Když spatřil veselé a opálené hochy, hovořící s ním, jako by se již dávno znali, když viděl opravdovou lásku jednoho k druhému, neměl chuť k obvyklému zesměšňování. Ani se mu nechtělo opakovat Jarkovi ošklivé pomluvy o skautech, které byly tak často předmětem jejich vzájemných sporů.

Také ve vlaku s nimi zpíval za doprovodu mandolin a kytary. A Jarkovi povídal: "Víš, mně by se líbilo jezdit takhle na výlety! Ale ta noc v lese bude asi nepříjemná! Nechápu, co se vám na tom líbí? Jarka však neodpověděl, neboť se zpívala píseň "Boleraz", při které musel "účinkovat".

Po hodinovém pochodu za zpěvu různých písní dorazili do malebného údolíčka, jehož západní strana se otevírala do kraje, ostatní strany byly obklopeny lesy. - Den zmíral. Rudá koule na západě se hroužila do fialového oparu, celý kraj tonul v rudém přísvitu. Jeho krvavé jazyky-ustupovaly zvolna šeru, které se zvedalo z lesů. Dole jako malá stužka rozžhaveného zlata vinula se říčka. V celém kraji bylo ticho - klid. Jen po oranžové obloze potácivým letem kroužil netopýr.

Luděk s jiskrou v oku pozoroval malebnou hru přírody, když k němu přistoupil Jarka a tázal se:

"Kde jsi jindy v tuhle dobu?"

"Obyčejně jdu z hřiště," zaváhal Luděk s odpovědí.

"Ale to zde," útočí Jarka znovu, máchnuv rukou do usínajícího kraje, "je hezčí, než kopaná, ne?"

Luděk mlčí, jen se stále dívá za mizejícími červánky. Cítí, že má Jarka pravdu, ale stydí se to přiznat.

Jestřábe, vypravuj 01 díl

Z ticha je vyrušil praskot ohně. Luděk je udiven. Neviděl dosud lesní oheň ani mihotání rudých stínů po kmenech, necítil vůni pálicí se pryskyřice. Kouř stoupal do korun stromů, plameny olizovaly nové větve, jiskry sršely a kolem se linulo milé teplo. Hoši zpívali teskné písně o západech slunce, o podivných severních národech a zemích, kde je vše tmavé, o tichých měsíčních nocích, o strašidelných údolích....zádumčivá nálada písní

přešla i na ně. Zírali upřeně do skomírajícího ohně na rej v popelišti, kde jako tisíce malých bytůstek pobíhaly jiskry po doutnajících oharcích - a Luděk, který se ještě nedávno smával skautům, měl v očích slzy.

Zář ohně se zmenšovala, byla však nahrazena září vzešlého úplňku. Skauti zpívají ještě "Měsíc svítí" - a rozcházejí se - ten na hlídku - jiný příliš unaven do stanu. Jen Jarka a Luděk dosud sedí. Oheň tiše praská.

"Jdeš spát?" ptá se náhle Luděk. Tvář má rozpálenou od ohně a oči se mu lesknou dosud nepoznanou radostí.

"Ne, ještě jsi neviděl vše," odpověděl Jarka.

Jdou, ozáření magickou září měsíce, přes planinku a mizí v lese. Jarka zde byl již několikrát a nezabloudí. Oba jdou mlčky a pomalu, časem klopýtne někdo z nich o kořen nebo pařez. Přicházejí k jezírku, které se leskne jako stříbro. Bílé lekníny splývají po hladině. Luděk stojí v němém úžasu nad krásným divadlem. A Jarka, rozhlížeje se, hovoří tiše jakoby sám k sobě:

Jak miluji kouzelné měsíční noci s potulkami po ozářených pasekách, po pláních zalitých modrou září úplňku, po skalách jimž zář jeho dopadá na útes. Jen lituji těch, kteří nechápu takového kouzla!"

Obrací se k Luďkovi: "Podívej, tam kruh při praskajícím ohni, a zde jasná noc uprostřed lesů, to je to, co nás láká na noc z města! - A ty mlčíš? Ty váháš?"

Luďkovi se třese hlas pohnutím: "Jarko, odpusť mi, stydím se za tu křivdu, kterou jsem na skautech páchal!"

Vracejí se tmavým lesem přes bílé paseky a blýskavá zelená světélka svatojánských mušek je doprovázejí.

Na příští výlet jel Luděk jako skaut.

Po číslech

Jakmile jsme vešli do klubovny, bylo zřejmé, že se něco chystá. Vůdce seděl na rozviklané židli, v ruce spoustu jakýchsi lejster a "říkání". Chvillemi pohlížel na hodiny a nedočkavě sebou vrtěl. A jen jsme se sešli, spustil, patrně, "našplhanou" řeč:

"Hoši, chcete si koupit míč? Chcete nové hole? Chcete kolo? Chcete americké klobouky? Chcete?"

"No to víš, že chceme!" přerušil jej netrpělivý Karel a hnal se mu po ruce s lejstry. My ostatní ovšem nezůstali vzadu, i nastal velký poprask v národě, přičemž jsme porazili vůdce i se židlí, na které měl otevřenou příruční tašku. Z ní vypadly hezké zelené a červené papírky. No, vždyť je znáte, nač to povídám!

"Losy, losy," hlahoří to radostně kolem.

"Ano, losy - hoši - losy," dodává vůdce, vítězoslavně se sbíraje ze země. A již nám čte, kolik odměny se dostane za jeden prodaný los, za sto, pak premie; létají šetáky, koruny, ovšem že jen v ústním vydání, shání se tužka a papír.

Jelikož nás bylo málo a potřeb mnoho, dostal každý 50 losů do prodeje s ubezpečením, že vyprodá-li je, obdrží další.

Ondra si odřízl nohu přivázanou ke stolu nějakým neposedou a šli jsme spolu domů.

Někdo by se zděsil padesáti losů, ale skaut se neleká práce.

Bydlíme v přízemí, a proto se každá známá dáma, tetička atd. ráda u nás zastaví na slovíčko. Jednou jsem si dodal odvahy a měsíc jsem počítal návštěvy, přičemž jsem došel k zajímavým objevům: každý den k nám přišlo 19 různých osob!

A na tom jsem založil svůj plán. Nabízel jsem jim své losy. Byl jsem však šeredně zklaman. Dámy - vyjma několika - se kroutily, usmívaly a chtěly zavést hovor jinak:

"Tak vy jste také u skautů? A to spíte pod stany? Hm, to je hezké!"

Pak si vzpomněly, že mají na plotně doma mléko a zbaběle uprchlý. Nyní se vyhýbají našemu bytu jako Čert kříži, maminka má dlouhou chvíli, a proto se mnou nemluví.

Jednou mi poklepal Venda na rameno a řekl:

"Neplač, hochu! Když to nejde u známých, půjde to u cizích. Nikdo ve vlasti prorokem. Budeme prodávat losy po domech!"

Padli jsme si do náručí a odpoledne jsme zvonili až na druhém břehu Vltavy,

kde nás nikdo neznal i v přízemí. Dalo nám dost přemáhání, než jsme zmačkli osudný knoflík.

Zvonění se neslo v poledním vedru chodbou. A ticho zas ... Jen neposedná moucha krouží v horkém vzduchu, prosyceném zápachem spálených řízků, snáší se v ladných spirálách níž a níž ... Co to dělá? Usedá přesně na špičku vendova nosu. On - jako Venda - se zuřivě ohnal, vyrazil mi knížku s padesáti losy a ty se rozlétly do všech koutů. Sbíráám, počítám, schází jeden a já ne a ne ho najít. Už ho vidím, tam se zelená - u sklepa. Jsem v půli cesty pro něj, když Venda zavolaal tlumeným hlasem:

"Pocéém, už jde někdo otevřít." Běžím zpět. Chechtáme se jako notoričtí blbci, jeden druhého strkáme přede dveře. Ale klíč otáčející se v zámku zmrazil náš smích. Postavili jsme se do uctivé pózy. Jakýsi ospalý pán otevřel a Venda alias Plechová huba zatroubil:

"Dovolujeme si vám, prosím, nabídnout..." "Zatracená bando, jednomu to vyspat nedá, měře dudy flašinet, já tě, kluku, roztrhám, dyť to mají támhle napsaný, že je tu žebrota zakázaná," řičel "pán" a přibouchl dveře tak prudce, až se zase teď vendovi leknutím rozsypala celá padesátka. Já jsem se z důvodů hygienických uchýlil ke sklepu.

"Že se ten pán mohl tak rozčlit," povídám nevinně. Mlčky stoupali jsme do prvního patra.

"Ted' jdi ty!" cedil Venda skrze zuby a ukazoval na dveře: "Chci se vrátit se zdravými údy domů" a připravil se na ústup, kdyby se něco šustlo. Když mně ale otevřela stříbrovlasá stařenka, hrdinně se vrátil.

"A co se vyhraje na ty losy?" ptá se ona.

"Inu mnoho krásných věcí - automobil, pohlednice, lyže, párátka na zuby, šicí stroj..." rozhňuji se. "Bere, ryba bere, bere!"

"Jeden za dvě koruny? No tak mi jeden dejte, ale který vyhraje?", připojuje, což říká každý, kdo si kupuje losy.

"Ty mám já!" kasá se proradný Venda.

Zachraňuji situaci tím, že jsem jí nabídl, aby si koupila losy od obou. Nechtěla ani slyšet, ale vábili jsme ji jako širény bludné plavce, až vytáhla otevřenou knížku ze zástěry, vyklopila 4 korunky a třesoucí se rukou, jako by na tom život závisel, vybírala se zavřenýma očima dva losy.

"Jen houšť, Pane Bože, a větší kapky," přeje si Venda, když zvoní u vedlejšího bytu. Tam bylo ticho a my šli do druhého patra. Dobýváme se odvážně do bytu, když tu, ó hrůzo, ó zármutku, ó nehodo, otevřel nám náš profesor fyziky!!

"Tak vy, místo abyste se učili, lajdáte po domech?" zabouřil.

"Prosím, my jsme se už všechno naučili" osmělil jsem se pronést.

Zabodl se do mne svými zraky: "No, uvidíme zítra."

Ale pro dobrou vůli, abychom ho snad ve škole nepomlouvali, odkoupil dva losy.

Řítíme se zdrcení dolů.

"Kdo by to byl řekl, že ten prófa bydlí až tady," bručel Venda.

"Já jsem z toho celý nemocný. A to máš vždycky takové nápady. Kdopak to jakživ viděl, prodávat losy po domech!" doráží na mne, třebaže celý nápad vzal původ u něho. Vlepil jsem mu malý, bratrský záhlavec. Pro ten den bylo po prodeji. Zachmuřeně se jdeme učit fyziku na zítřek.

Ted' již víme, jak na to, ale nejdříve si zjistíme adresy všech našich profesorů. Chodí legionáři, studenti, Sokolové, proč by nemohli skauti? Chodíte také! Losů se prodá dost a učiníme mnohou zkušenost. Den tahu se blíží a v naší prodejně je - ach - tolik krásných věcí, které byste jistě chtěli mít!

kdo jste vyhrál?

Bylo parné odpoledne začátkem června. Sluníčko svítilo jako divé, na dvoře dýmal dehet a my doma prali! Víte snad všichni, co to znamená, když se pere v bytě: k obědu škusbanky, zmačená podlaha, oblaka páry - jedním slovem všeobecný "švajmraj", jak říká s velikou oblibou naše pradlena.

Proto také, když mě několikrátě úmyslně postříkala špinavými mydlinami, což bylo jemným pokynem, abych se vzdálil, narazil jsem si svůj malý "kastrůlek" na hlavu a zmizel z bytu. Dříve jsem se, ovšem, rozhorleně zapřísahal, že se více k rodinnému krbu nevrátím, leda až večer, kdy bude vypráno a já budu mít hlad.

Když jsem vyšel na chodbu, počal jsem závidět venkovským skautům. Nestyď se za mě můj oddíl, nemračte se vy, trpělivě čtoucí, ale já za to opravdu nemohu! Když jsem si vzpomněl na nudné rozpálené pražské ulice a naopak na krásné vycházky v přírodě, popadl mě takový vztek, že bych snad vylétl desetkrát od

Jestřábe, vypravuj 01 díl

sklepa do čtvrtého poschodí a zpět, kdybych nebyl v té chvíli tak úžasně líný. Zastavil jsem se v prvním patře, kde bydlí Venda, skaut našeho oddílu, můj bratr v štěstí i neštěstí. Zahvízdal jsem na něj silně po zálesácku, na dva prsty. Bylo to trochu více slyšet po domě a paní domovnickova dostala záchvat "mozkové mrtvice." Neuvedomil jsem si to však ihned, a proto jsem pískl ještě jednou. Usedl jsem pak na zábradlí a očekával jsem, co se bude dít.

Uslyšel jsem, jak o mně za dveřmi Vendova maminka hovoří:

"Já bych mu, klukovi, hned dala koštětem přes záda, voň tě musí dycinky vod toho jídla vytrhnout."

Rozumí se samo sebou, že se mě tato řeč velmi trapně dotkla, neboť je to jinak docela vlídná paní. - Venda za chvíli vyšel, oči ubrečené od jídla /odvozeno od přísloví: Já bych jed, až bych brečel! / a v ruce pořádný krajíc chleba.

Chvíli jsme se toulali ulicí, podívali jsme se na knihy u knihkupce a najednou vřísknul mi do ucha tak, až jsem povyskočil:

"Hele, není dneska druhýho?"

"No je - od rána už je!" udílím ochotně informace a snažím se mamě uhodnout pramen jeho rozčilení. "Tak pojď!"

Vzal mne za ruku a táhl bezohledně kupředu. Vyrázil mi studený pot na čele. Bože - že se můj přítel zbláznil?! V tom horku věc nikterak nápadná!

"Co - kam - jak - proč - já - " koktám zděšeně a snažím se dostat z jeho železného objetí. Ale on nepouští a vzrušeně praví:

"No dnes je přece v šest hodin tah skautské loterie - ve svazu!"

Rázem mi svitlo! Můj odpor zmizel a řítíme se oba jako elektrika. Cestu nebudu popisovat, zaznamenám pouze jednotlivá fakta: dva poražení potulní tuláci, jeden dopravní strážník, desítky nemilosrdných slov letících na naše hlavy, jedenáct srážek s povozy - a to všechno za pouhou čtvrt hodinu! Je to přece jenom hezký kus cesty z Vinohrad do centra Prahy!

Ve velkém sále Skautského domova bylo již plno obecenstva. A stále a stále přicházeli noví lidé - a všichni v naději, kdyby aspoň ten automobil - safra, to by bylo něco!

Venda se v mačkanici ode mne odtrhl a dostal se až na druhou stranu sálu k oknům vedoucím do velmi romantického údolí.

Kdekdo držel v ruce svůj los a čekal až to začne. Docela vzadu seděl na stole nějaký pán a prohlížel si množství hlučících s výrazem člověka, který ví, že vyhraje hlavní výhru, ale přitom je tak laskav, že nechává ostatní se kochatí marnou nadějí. Měl totiž losy DVA!

Vedle mne seděl jakýsi skromný mladík, jenž vida můj jediný los, pozdvihl ihned nos do nebývalé výše a vytáhl odněkud z kapsy své TŘI losy!

V zástupu jsem poznal i bratra Zahálku, zpravodaje O. S. Hrál si na flegmatika, neboť četl knihu do posledního okamžiku před zahájením tahu. Dovolil bych si však tvrdit, že nechápal, co čte a že i jemu hlavou vířilo, co by asi dělal, kdyby vyhrál....

Pak br. tajemník Novák, obávaje se, aby nám obecenstvo, jež nevyhraje, nerozbilo Skautský domov, pronesl k němu krátkou řeč, v níž zdůraznil, že ten, kdo nevyhraje dnes, MŮŽE VYHRÁT ZASE JINDY, že Svaz skautů za "to" nemůže, atd., atd. Na to byl přečten herní plán.

A již se rozvířily bubny s čísly, sta tužek se připravovalo ke psaní, sta krků se natáhlo, kdo že to auto bude mít?

"Hlavní výhra, auto, připadá na los číslo 34.069," hlásí se z pódia.

V tu chvíli poklesly všem tváře zklamáním. Ba, mohu říci, že celý sál byl jedinou zdrcenou duší. Nastal šum, vzadu na stole sedící pyšný pán omdléval.

Ještě teď vidím, jak mně Venda přes celý sál hrozí zaťatou pěstí neboť já mu jeho los sám vybral z rukou vůdce!

A znovu se roztočilo osudí. Čím více ubývalo velkých výher, tím větší bylo rozhořčení diváků. Ti, kteří si dělali plány na auto a motocykl, byli by se nyní spokojili třeba jen s pohlednicemi. Ale kdepak! Kolo štěstěny bylo neúprosné a tak z celého shromáždění vyhrála pouze jakási dáma výhru v ceně 200,- Kčs. Radostí chtěla běžet na pódium a prosila sousedy, aby ji pustili ale ti byli tak rozrušení, že si jí ani nevšimli. A když se probrali ze sna, vzpamatovala se zase již ona, takže malá šarvátka, kterou jsem s radostí očekával aspoň jako odměnu za marné dvouhodinové stání, se vůbec neuskutečnila!

Vše se hrne ven a každý vykládá své rozumy: "Kdyby ten skaut sáhl na číslo jen o sedm tisíc větší, tak jsem mohl vyhrát!"

"Já si už do smrti smrtoucí nekoupím los!" "Měl jsi mne poslechnout dříve. Pořád já, já, já si koupím já vyhraju, teď to máš, na starýho člověka nedáš"

Jestřábe, vypravuj 01 díl

Venku na drátěném plotě chtělo se oběsit jakési vlče, které si vypůjčilo z oddílové pokladny pět korun a utratilo je za zmrzlinu v domnění, že "něco" vyhraje a dluh splatí. - Ale provázek byl slabý a přetrhl se. Vlče si rozbilo nos a mělo roztržené kalhoty.

Na nádvoří mě zastavil malý skaut a pravil mi:

"Bratře, ty máš jistě víc rozumu než já!"

"To mám, to mám milý synu," povzbudil jsem jej a hrdě se vypnul, nevěda, do jaké léčky se hrnu.

,Tak se podívej: zde na losu je napsáno, že se budou výhry vydávat v kanceláři Svazu. To je tam ovšem nejdřív musí mít! A tak mi řekni, JAK A KUDY TAM DOSTANOU TEN AUTOMOBIL!?

Zabláboli jsem mu něco o Náčelnictvu, o jeho nevyzpytatelných cestách, načež zdrcen a zahanben utekl jsem do křivolakých ulic. Neboť na tuto otázku ani moje moudrost nestačila!

Indiánské léto

/Ze skautského deníku/

Znáš smutnou náladu podzimních dnů, kdy jeseň v pestrých barvách teskně usmívá se nad umdlévajícími silami přírody? Když po stříbrolesklých vláknech pavoučků posílá své pozdravy do hor v mlze? Znáš tesklivý hukot ve starých stromech a olších u zelené vody? To vítr zpívá píseň podzimu Ranní tmy a mlhy rozptýlily se ze strnisek a posečených luk a do šedé vrstvy mraků udělalo si okénko podzimní slunce. Takové jasné, zlaté, a přece již chladné! Jeho úsměv propadl barevnou pokrývkou listů do nízkého lesa na povadlý mech. Poláskoval s dlouhým pruhem "babího léta" uvázlého v křoví, pak skulinou spadl do stanu a díval se na spáče.

Však již také hlídka hlásí nový den.

"Myslím, že bys měl vstávat, Karle!" pošťuchuje kuchaře Venda, který, jak Pán Bůh dá, myslí jen na prozaické věci.

"Jo, jo, není to nic platno", zabroukl si vrchní kuchař, obrátil se pohodlněji a - spal zase dál. Konec jeho spánku učinil však Jenda, který mu zatroubil signálkou poblíž ucha. A za chvíli již bublá voda v kotlíku na čaj!

"Tohle je letos asi poslední noční výlet", praví u ohně se ohřívající Fakír, náš nanejvýš vážený bratr vůdce.

Stoupám na mírné návrší a jasným vzduchem pohlížím do daleka na českou zem a mám touhu rozběhnout se až tam, kam zrak můj nejdál vidí, tam daleko ..., přes černé potoky do usínajících lesů, v nichž voní zetlelé ústí, k rybníkům, pokrytých jimi co barevným rouchem, jak smetl je tam nelítostný vítr z vysokých stromů.

V topolech u silnice se naříkavě ozvala vrána. A zase ticho. Smutné, a přece uklidňující ticho. Na kopci zaorává sedlák a po chvíli donese nám slabý větrík zvonivý klapot jeho stroje.

Dopoledne jsme strávili většinou v ležení, ale odpoledne nás již zlákala bezprašná silnice. /A řekl bych i "bílá silnice", kdybych se nebál poznámek o odrhovačkách! /

Sbalili jsme stany, zahladili stopy po ohništi - a šli. Jaká to rozkoš, brodit se závějemi spadlého listí, jež šustí pod našimi kročejemi! Někdo začal zpívat, Venda sáhl do pouzdra po mandolině a za chvíli již třepetá se pochodová písnička:

"Vandrovali dráteníci,
vandrovali po silnici,
Trenčín, Trnava,
růže voňavá opadáva."

Víte, jak za zpěvu ubíhá cesta?! Číslované mezníky couvají dozadu, bílé patníky se jen míhají. Když jsme přezpívali všech 26 pochodových písní, jež známe, a Jenda chtěl znovu začít tu "drátenickou", prohlásil Míla rezolutně, že už dál nejde, poněvadž prý má hlad. Na otcovské domluvy vůdce přistoupil konečně na návrh, že bude odpočinek až v lese, který se právě vynořil na obzoru.

Na poli vznesl se obláček dýmu. Pasácci hus si zapálili suchou nať a ve žhavém popelu pečou zpaběrkované brambory. Z luk létají "dráteníci", okřídlená seménka odkvetlých pampelišek.

"Koukejte - koukejte - hele hoo - " chrlí ze sebe najednou příval slov a ukazuje na ušáka, upalujícího přes silnici do strniště. Všichni se za ním díváme se zájmem.

Jestřábe, vypravuj 01 díl

"A pro pět ran do hlavy, to budu mít zase smůlu!" křížuje se pojednou Ondra, jehož příslovečné nehody dobyly mu naší úcty.

"Přeběhl mi přes cestu!"

Pak náš zájem upoutal sadař s koši jablek. Seskupili jsme se u nich jako vosy na medu. Míla, protože to nemohl vydržet, koupil si hned dvě kila a dobromyslný dědeček se dlouho ještě za námi díval, probručuje si při tom do učouzené fajfky:

"To sou kluci, to sou kluci, jen aby jim potom něco nebylo!"

Druhý tábor jsme rozbili na malé pasece u silnice. Nebe se opět zataáhlo chmurnými mraky a sluneční záře běží z polí.

Sedím s Rudou ve fialovém vřesu a pozoruji, jak se na obloze bourají hrady, jak se staví nové ... A pod nimi odlétá do dálných zemí z útulných hnízd veliké hejno vlaštovek.

"Kam se asi až dostanou.... a kolik se jich vrátí," hovoří vedle mne Ruda a jeho modré oči snivě hledí za mizícím houfem všedí.

V pozadí paseky - před vysokým lesem - rozvily svou rudou nádheru jeřábové keře. Vše zde dýchá mírem, odumíráním a-----

Avšak náhle konec kouzla a poezie!

Někdo mi přeletěl přes hlavu zezadu /byl to chudák Ondra/ a zahořekoval: "No jo, už je to tady, já to říkal, to ten zajíc tam na silnici... ježíšmarjá mám já to ale smůlu!"

Sedl si totiž na pařez do čerstvé pryskyřice. Nyní lká a kvílí "jako holub bílý" nad velkolepou skvrnou na zánovních kalhotách.

Na východě vychází noc, noc tmavá a mlhavá. Opouštíme paseku a jdeme dál silnicí za doprovodu jednotvárného hučení telegrafních drátů.

V kopcích v houstnoucím šeru poskakují žlutá světélka. Na samotách rozsvěcují.

Jedno z nich se pohybuje a nyní klouže k cestě. Je to opožděný povoz, vracející se do dědiny. Na kozlíku podřimuje kočí, znavený tvrdou prací. Míjíme se. Hukot kol zaniká v dálce.

Cítíme zápach páleného listí a dříví, známku lidského obydlí. Brzy nás již vítá malá stanice, zapadlá do rudé révy.

Náš alpinismus

Znáte zajisté pověstný libeňský most, který Hašler učinil nesmrtelným ve své písničce.

Pod ním "vodička se točí" a na něm skoro každou neděli točí se několik skautíků, kteří vyhlízejí své kamarády. Však již také br. Bobr se "nese" dnes v civilu, ale to nevadí. Radíme se a v několika minutách kráčíme pochodem za zpěvu směrem ke Kobylisům.

Za Libní na návrší rozdělili jsme se na dvě skupiny. První vedl Bobr přímo na skalku, kde je náš cíl, já vedl ostatní oklikou přes Kobylisy. Díky této Bobrově manipulaci a přetržené tkaničce br. Plechého, přišel jsem ovšem se svojí družinou později, takže jsme měli čest "býti přepadeni" od družiny první.

Se svou skupinou jsem měl cvičit šplhání na skálu pomocí lana a hlavně jednoho skauta, který za to lano nahoře tahal! Bobr mi ještě povídal: "A můžeš jím to, bratře Foglare, ukázat první jak se to dělá. Já tě budu vytahovat!"

Tak já, "bratr Foglar kronikář", ustanoven takto za pokusného králíka, málem bych byl tyto špumprnákle a zbyteční namáhání těla zaplatil svým životem. Ale utiš se péro a piš dále!

Br. Bobr hodil mi dolů smyčku a optal se tvrdě: "Tak už? Načež já, pot krvavý z čela utřev, po krásném tom světě se rozhlídnuv a se svými drahými příbuznými v duchu srdečně se rozloučiv, zvolal jsem mužně hlasem velikým:

"NO TAK TEDY - TEDA - UŽ!"

Bobr začal pomalu tahat za zpěvu své oblíbené indiánské písně: "Eu, gonyjamá, gonyjamáááá," a já, opíraje se nohám o výstupky a chvějícíma se rukama se křečovitě drže provazu stoupal jsem tiše po skále z tohoto nuzného světa ku hvězdným výšinám.

Jaký to musel být smutný pohled pro hochy dole, když mě tak viděli mizet v oblacích par ne nepodobného čertu z pohádky dovede si každý jen trochu citlivý čtenář představit. Ještě teď, když sedím už dávno doma u püllitru horké kávy, mráz přejíždí pomně. Ze závratné hlubiny tří metrů slyšel jsem skauta skautu předříkávat nováčkovskou zkoušku:

"Za prvé: znát skautský zákon, význam našeho hesla značky, pozdravy."

"Jo - milý hochu, tohleto všechno ty už asi potřebovat nebudeš," kmitá se mi hlavou horečně a přitom se hledím zachytout sporé travičky na skále. Skaut dole

zatím odříkává dále:

"Za druhé: znát vlajku a znaky republiky československé národní hymny a hymnu skautskou."

"Tu skautskou ti budou hrát, až ti půjdou na pohřeb!" hovořím sám se sebou, nalézaje v tom útěchu.

"Za třetí: umět šest určitých uzlů."

"Jestli kdy zdrav vylezu, do smrti smrťoucí se na ně nekouknu," kormoutím se dále.

"Za čtvrté: použití skautské hole."

"V celém skautském životě by se hůl nejlépe upotřebila na toho, kdo vynašel dnešní šplhání," blekotám ještě v orgii.

A nevím opravdu, čím to bylo - jestli snad třináctá sloka Bobrovy indiánské písně nebo moje přemrzlé ruce, ale fakt je, že jsem spadl hezký kousek dolů /nahoru se nepadá - bohužel/, odřel jsem si symetricky kolena a vážně pochroumal podrážku. Tuto moji leteckou nehodu uvítali dole skauti s pochvalným křikem a hned spustili písničku hodící se báječně na mě:

"Rozbité koleno,
klacek jak poleno,
kalhoty na cáry,
boty jak almary."

Bobr, zanechav své třinácté sloky indiánské písně, přidružil se k nim svým něžným basem.

Rozumí se samo sebou, že mne velice mile dojalo jejich uznání mého vlasteneckého počínání, a tak - s novou vírou v život - jsem přece jen na skálu vyšplhal a převzal úlohu bratra Bobra, který šel cvičit svoji družinu v pochodových obrazech.

A hochy jsem komandoval: "Jak to lezeš, člověče - pro pět ran do hlavy! Já tadyhle sedmnáctiletý na stará kolena šplhám jako rybička a on ..."/ Tím jsem ovšem nechtěl tvrdit, že by rybičky šplhaly!/
Pak jsme vystřídalí svá mužstva a začalo se od repetice. K večeru pak táhli jsme za zpěvu Stromovkou, kde zvláště vlčata dělala díru do světa.

Po rozpuštění hochů šli jsme my, činovníci, k bratru vůdci, kde byl na počest mého zázračného zachránění života "five 6 clock tea".

A bylo - tuším - již půl desáté, když jsem se s bratrem Bobrem dostal ven do mrazivého vzduchu!

Uhaslé ohně

Tisícerymi náhodami ze všech dob utkány jsou příběhy tvého života.

Daleko proti proudu, za městem Ledčí nad Sázavou, proplétá se řeka v romantickém korytu mezi kopci a lesy spadajícími až k ní. Od nepaměti plyne tu, dravá na jaře, zrádná v létě, zasněná v podzimu a spoutaná v zimě.

Bylo to roku 1923 o prázdninách, když jsem seděl v těchto místech se strýčkem na jejím břehu. Z velikých dvou balvanů, na kterých jsme se rozložili, viděli jsme ještě kus řeky proti proudu, až tam dál zmizel její tok mezi kopci v ohybu koryta. Kolikrát jsem se chtěl podívat tam za ohyb, do "zátoky neznáma", jak jsem ji pojmenoval, abych shlédl další divy naší Kanady.

Slunce zapadlo za kopcem a rozlévalo svoji rudou záplavu po divočině. Šarlatový oheň stekl po něm na vodu a v něžných vlnkách a kolech rozjížděl se ku břehu, kde zhasínal v šeru rákosí...

Jeho purpurový přísvit ležel na všem kolem nás. Dlouhými pruhy plíží se v lese a plašil první stíny noci. Na nebi obarvil malé obláčky a větřík hrál si s nimi, měně je ve fantastické podoby.

Vzduch byl prosycen výpary z luk a z protější stráně sem voněla mateřídouška svou uspávající kořenovou vůní.

Dole na řece hučel splav své jednotvárné zpěvy přes slizké kameny zarostlé mechem a vodní travou. Světelné reflexy se měnily za nepřátelskou obrubou černých borovic do fialových barev. Těžko a dlouho loučil se dnes večer se dnem, právě jako těžko loučíváme se s pohasínajícím dětstvím.

Tam někde dole zahoukala lokomotiva tak dlouze, naříkavě... znáte snad? ..., když ve tmavé dálce kdesi zapískne svůj tesklivý signál?

V tom zvuku slýchal jsem vždy, jako by ke mně volala: "Pojď, pospěš, donesu tě do dalekých světů, do bílých měst, pod žhavé nebe, k velikým vodám, přes husté pralesy..., pojď... zapomeň na vše ..."

Teď ze "Zátoky neznáma" dolehl k nám čísi zpěv. Pozounky se stávaly

Jestřábe, vypravuj 01 díl

jasnějšími až splynuly v souvislé melodii. Jen slova nebylo možno rozeznat. Tak tiše, vzdáleně, jak písně snů.

"Jsou tam skauti," povídal strýček, "mají tam tábor".

Nebyl jsem tenkrát skautem. Ale měl jsem je vždy za symbol něčeho krásného, co jsem si ani jasné neuvědomoval. Představoval jsem si je jako bohatýry, lidi z jiného světa.

Jejich písně se střídaly. Některé rychlé jak malé vlnky na řece. Jiné pomalé jak ploužící se stihy nebo rudá oblaka.

Jedna z nich mne očarovala. Neslyšel jsem ji nikdy předtím ani potom. Nápěv byl pln tesklivosti severských nocí, pln ohně zapadajícího slunka, dýchal jemnost měsíční záře a opět prosycen byl živostí bouře. Přivřel jsem oči a do duše kradl se mi podivný smutek....

A zmlkla píseň.....

Jen splav si hučel snivě dál jak podkladný akord melodie...

Za tichých nocí

/Skautům našeho oddílu/

Je noc. Tichá, hluboká, nepřátelská noc. Jsem sám na hlídce v lese. Ne snad, že bychom se my, skauti, báli o svůj skrovný majetek! Hoši nemají vlastně ničeho s sebou, kromě toho zdravého, veselého mládí a to jim nevezme žádný živoucí tvor. Ale proto zde stojím opřen o kmen a hledím dolů do údolí ozářeného slabě měsícem, že na mne přicházejí v těch chvílích divné, smutné myšlenky, tak bozně sladké, otrásající mou duší, myšlenky, jimž podléhám

Jaký to jen nepochopitelný stesk - podivná předtucha mne obestírá?

Oheň, který před chvilkou ještě vysoko šlehal, usíná... A přece jiskřerky blýskají a poskakují v něm vesele. Nevědí, že za několik okamžiků je přemůže tma. Tu a tam ještě poslední větvička vyprskne, žlutavým plamínkem ozáří černé větve stromů, tyčící se jako strašidelné prsty nestvůry vzhůru k obloze -ale noční chlad a páry plíží se již i sem z údolí.

Měsíček se čtverácky usmívá svým studeným leskem, schovává se do oblakových závojů a kouzlí bílé stíny dole na lukách.

Hoši ve stanech již spí a jejich oddychování se tiše ztrácí v šelelu stromů - hudbě noci. Co se teď zdá těm jejich hlavičkám? Jaké sny hrdě bouří jejich dětská srdéčka? Jsou snad právě rytíři, kteří v třpytivém brnění vyjeli na pomoc princeznám? Či sní dosud o červených oblacích, na něž se dnes při západu slunce tak dlouho dívali?

Šťastné děti! Jak dlouho to bude trvat a život ve své surovosti a próze zaplaší z vašich hlav barevné sny? Buďte rády, že alespoň dětství máte tak krásné. Kdo nebyl skautem, nepochopí těch velebných chvil.

Vzpomínám na své dětství. Ne že bych byl snad stár, vždyť je mi teprve sedmáct let. Ale myslím na svá PRVÁ LÉTA CHLAPECKÁ, která mi uběhla prázdně v šedavé nudě velkého města. Jak jsou ti hoši šťastní proti mně!

Je mně nevyslovitelně těžko, vzpomenu-li, že každým dnem prchám z tohoto krásného času a stávám se pomalu "velkým", dospělým, což bylo dříve mým ideálem. A hle - nyní chtěl bych být stále dvanáctiletým chlapcem, jako ti zde ve stanech Anebo ujet někam pryč, hodně daleko,,, kde bych více nevzpomínal na své dětství. Žijeme je jen jednou a neradíme si, nebylo-li šťastné ..

Dole ve spícím údolí porušil ticho jedoucí vlak. Monotónní nárazy vyrušily mne z nočních úvah. Osvětlené čtverečky - okna vozů - běží v řadě tmou. Za nimi se baví lidé, spěchají každý za svým cílem, jen jim, milým a drahým, tisíce zamění letí kol, až vlak zapadne v tmu za kopcem.

Nevidím ho již, jen jeho zvuky stále ještě buší v můj sluch. Vracím se ke svým myšlenkám. Však kupodivu... jindy hučící vlak v noční době dovedl mne roztesknit, dnes zaplašil mé chmury-

Vždyť ani, až budu stár - nemusím zanechat skautingu -toho svého náboženství, které mi poslední léta dětství tak zjasnilo a okrášlilo - vždyť mohu být nadále tak mlád tím, že se budu dívat na štěstí jiných, na jejich dětství.

A když v očích svých hochů uvidím ten oheň radosti z mládí, zda nebudu šťasten s nimi? A když vyzlatím jejich chlapecká léta, zda nebudu moci klidně zemřít s vědomím, že jsem byl užitečným, že jsem připravil několik hochů do tvrdého života, jehož studené vlny počínám již sám na sobě cítit? Každý je nezdolá!

Znovu se ptám: Nepřežiji účelně život, když tito hoši ve vzpomínkách na svůj nejkrásnější věk, budou vzpomínat také na mne?

A v uklidněné mysli tančí mi kousek písničky: Cink, cink, až praskne číše,

Jestřábe, vypravuj 01 díl

cink, cink, každý si vpise v své srdce střípkem, kdo měl jej rád!" v ohni pohasla poslední jiskra. Na východě se rodí nový den.

O zapomnětlivém Bohouškovi

Každodenně v blízkosti našeho tábora lovil ryby malý hoch. Od božího rána do pozdního odpoledne vydržel mrskat prutem do vody, dívat se na splávek a plívat do řeky.

Z počátku si nás nevšímal, jako by tábor neviděl. Pak začal říkat nesměle "maneta", když šel okolo a jednou si konečně dodal kuráže, zastavil se u podsady nejbližší u řeky a dal s námi do řeči.

Odplívl si, zakýval uznale hlavou, prohodil, že to tam máme hezký, a tím navázal s námi diplomatické styky.

A tak jsme se dověděli, že se jmenuje Bohoušek, že je tu na letním bytě, že maminka sedí vždycky tamhle na břehu... a vůbec, stali jsme se dobrými kamarády.

Bohoušek učil naše hochy, jak se chytají ryby, prozradil jim kdy "berou" lépe na kočičí krev než na chleba a na červy a někdy na důkaz své obzvláštní přízně dal některému vyvolenci podržet dokonce i svou plechovku s žížalami!

Ale při celém tom komfortu, s jakým byl na své rybářské zaměstnání připraven, Bohoušek nikdy nic nechytíl /mimo rýmy/.

Až pojedete jednou do Ledče, najdete tam v blízkosti našeho tábořiště hromadu starých umyvadel, konví, džbánů, bačkor a podobně. To všechno našla Bohouškova udice. Jen ty rybičky zatracené se jí vyhýbaly!

Jinak byl Bohoušek velmi zapomnětlivý. První co bylo, že se vůbec zapomněl dovolit v hájovně, zda ryby smí chytat /pan hajný měl totiž rybolov v našem úseku pronajatý/. Jindy zase zapomněl odevzdat u mlýnského převozu převoznickou pramici, na které se projížděl daleko po řece za účelem rybolovu, a lidé, čekající na převezení, mohli si plíce vypískat.

Tak jednou jakýsi strejda, než se dočkal Bohouškova příjezdu s lodí, snědl na břehu tři čtvrti bochníku chleba a litr kyselého mléka, udělal z dlouhé chvíle dřevěné sedátko u přívozu a dva schůdky k němu, nabrousil mlýnářům všechny nože, dvě kosy a několik srpů, spravil na severní straně plot a nařezal z celého vrboví u potoka píšťalky domů pro děti. Jenom jeden prut si tenkrát nechal celý - na Bohouška, až přijde s lodí....

Skoro každý den zapomněl u nás na břehu zahánějící kočičí krev, na kterou lovil ryby, a jednou dokonce tam nechal v kamení zastrčené i dva pruty.

I rozloučit se s nimi zapomněl! Naposledy byl u nás dva dny před naším odjezdem, a to tam zapomněl na břehu svoje botky, punčochy a fialové podvazky s vyšitými brouky. A ležely tam, ještě když jsme odjížděli. Snad, chudinka Bohoušek, vůbec zapomněl, kde je zapomněl.....

Půlnoční příhoda v osamělé chatě

Únorový den se chýlil ke konci, když stmívající se lesní cestou opatrně sjížděla skupinka chlapců - lyžařů se svým vedoucím. "Jen rychleji, rychleji", pobízel stále hochy vedoucí. "Zdá se mi, že přijde sněhová bouře."

Byl předčasný soumrak. Nebe bylo sinavé a vzrůstající víchř hučel lesem.

"Už abychom byli na chatě!" zatoužil Jirka.

"Musí to být zde nedaleko," ujišťoval vedoucí Simba vzadu. "Putoval jsem zde kdysi v létě." "Jen jestli tam pro nás budou mít ještě místo," obával se jiný z hochů, ale i toho Simba uspokojil. "Není třeba mít strach. Zde jsme daleko od střediska lyžařů, sem celé dny nezabloudí živá duše."

Pak rozhovor opět utichl. Jelo se teď špatně. Byli na sluneční straně, sníh byl mokřý a lepil se.

"A já si ty prkýnka zrovna tak krásně namazal médiem," vzdychal Jenda.

"Jo, holenku, na takovýhle sníh není nic než klister," učeně radil Jula a dělal ze sebe hrozně zkušeného, ačkoliv právě dnes dopoledne podal důkaz, že nerozezná ani prašan a firn.

Posléze se mezi stromy kmitla žlutá strašidelná světýlka.

"Jsme u cíle!" vykřikl Simba a hoši si oddechli. Ještě chvílku jízdy a za několik minut byli již pod střechou.

Zamračený krčmář, nevlídný a nemluvný, dovedl hochy do místnosti téměř prázdné a rozžal malou petrolejovou lampu.

"Nejsme tu na návštěvy zařízení," huhlal mrzutě. "Musí vám postačit houně rozprostřené na podlaze. Ale myslím, že se vám bude dobře spát." Zdálo se, jako

by se při poslední větě poněkud ušklíbl, ale jeho obličej hned zase vypadal zamračeně.

Stál v přítmi a petrolejová lampička na něj vrhala pitvorné stíny.

"Královskou noc," usmál se Simba. "Dobrou noc." "Dobrou noc" zahučel krčmář a odšoural se z místnosti.

Ještě chvíli bylo slyšet, jak chodí po domě. Pak vše utichlo.

Hoši v záři strašidelné lampičky pomalu a tiše rozbalovali složené houně po podlaze. Jen Simba se pořád ještě nechystal k spánku. Přiblížil se opatrně ke dveřím, co nejtíšeji otočil klíčem v zámku, pak šel od okna k oknu a zkoušel, jsou-li dobře zavřena a nedají-li se zvenku otevřít. Hoši pozorovali jeho počínání s údivem.

"Jsme-li v cizím domě, nikdy opatrnosti nezbývá," tiše zašeptal Simba. "Naše místnost je ještě k tomu v přízemí a má okna jen několik kroků od lesa. V domě možná noclehují cizí lidé. A je tu kolem tak pusto!"

Když byl s prohlídkou hotov, zhasl a uleh také. Ale hoši hned neusnuli. Byli zvyklí z prázdninových táborů i z letních výletů vyprávět si a povídat ještě chvíli, než usnou. Ani dnes si to neodpustili.

"A já ti, Ládo, říkám," začal zase své obvyklé téma Pepa, "že ty hliníkové talíře na holích nejsou dobré."

Láda jen unaveně odporuje. Je mu hrozně lhostejno, co si myslí Pepa o jeho hliníkových talířích. Pepa je vůbec takový štoura.

"Tak si jen, Pepičku, nemysli, že když máš ty hideory, že už musíš všemu rozumět!" usazuje Pepu Vikiho hlas z kouta.

"No, to nemusím - že jo," rozpačitě se vykrucuje Pepa. "Ale ty hliníkové talíře bych přece jen nechtěl..."

Pak je zase dlouhé ticho. Vichr lomcuje okenicemi a divoce hvízdá v komíně.

"Ale tak přece nehučí, jako tenkrát, když nás překvapila ta smršť na táboře - viď simbo?" přerušuje mlčení Vláša.

Dříve, než mu mohl Simba odpovědět, zavolal tlumeně Karel: "Počkejte - poslouchajte..."

Nebylo nic slyšet, než kvílení v lese.

"Zdálo se mi, že někdo bral za kliku," zašeptal Karel.

"To byl jen sluchový klam," odpověděl mu klidně a konejšivě Simba. "To vítr venku děsí. Ostatně, jsme dobře zamčení, sám jsem dveře zamykal."

"Mohly by zde být padací dveře," zašeptal Pepa strašpytel. Pak si ještě vzpomněl, že si Láda dal za hlavu perník, zabalený do papíru a loudil na něm kousek.

"V noci se nejí." Odbyl ho přísně Láda. "Rozdělím se s tebou ráno při snídani, ale teď ti nedám ani kousek!"

"Ani docela malinkej kousek?" vzpřímil se Pepa ve své přikrývce.

"Ani ten!" odsekl Láda.

Pepa si zase beznadějně lehl a bručel si něco pod pokrývkou. Vítr hučel a hučel, sníh bičoval okna - a hochy ty zvuky ukořizovaly ve spánek.

Až po půlnoci!! Ozval se podivný šramot. Simba se hned probudil a šramot, jako by probuzením zaplašený, ustal. Simba seděl v pokrývce nepohnutě a napjatě poslouchal. Venku již vichřice ustala. Hoši klidně oddechovali.

A tu slyš - náhle zas! Za Ládou se ozvaly podivné zvuky a šustění papíru. Simba náhle rozsvítil kapesní svítilnu. A hrůza!

Ládv perník se černal a hýbal ohromnou spoustou švábů, kteří se rozlézali po celé podlaze. Simba hned probudil hochy, kdejaká bota povolána do zbraně - a nyní začal tanec! Boty jako cepy dopadaly na šváby a nešetřily žádného. Za čtvrt hodiny bylo po bitvě a zabítí švábů byli smetení na hromadu do vzdáleného kouta. Pak hoši usnuli a již je nic nerušilo.

V odměnu za bouřlivou noc přivítalo je mrazivé ráno s modrým nebem a zářícím sluncem - a co hlavního: s krásným "veleprašanem"!

Hoši byli veselí, starými rukavicemi natírali na prkýnka mix a pískali si do taktu písničku, kterou složil Akéla:

"vzhůru hoši, lyžaři,
dnes se jízda vydaří.
Pozor ale všichni dejte,
namazáno řádně mějte.
Prkýnka jsou potvůrky
i když jsou to hickůrky!"

A z kuchyně volá krčmář, jehož tvař už nebyla ani trochu strašidelná, že snídáně je na stole.

Zákon proti zločinu

Ve čtvrtek mě to napadlo ...

V pátek jsem celou věc začal promýšlet, sobotní odpoledne a noc ze soboty na neděli padly na propracování nápadu a v neděli ráno z vlhkého mrazivého počasí běhal jsem po Letné, zapisoval některé obchody, měřil vzdálenosti na kroky, načrtával plánky ulic, zakresloval do nich poznamenané obchody a při tom všem jsem si ustavičně dýchal na zkřehlé ruce.

Lidé si mne s mými leistry a rýsovací podložkou nedůvěřivě prohlíželi, vrtěli hlavou, otázka chvěla se jim na rtech, ale neodvážili se mě zastavit v šíleném pobíhání ulicí.

Jedni si šeptali, že ten mladej už vyměřuje tu podzemní dráhu co se tam má roku 1984 stavět. Jiní zase tvrdili, že tudy má téci Vltava a já prý měřím koryto, aby "to" nikomu neteklo do sklepa. Ale nic mě tak při mé namáhavé přípravě hry nerozzlobilo jako rozespalá babka, vyhlížející z okna vedle svého hokynářství, jež jsem si právě poznamenával coby opěrný bod naší hry.

Babka mně totiž koukala do plánu, div z okna nevypadla, pak si významně zatokala na čelo /čímž zřejmě vyjádřila své pochyby o mém zdravém mozku/, plivla po mně a zavřela hněvivé okno.

Před polednem jsem už byl doma, zpracovával přinesený materiál, překresloval všechny plány, stříhal zatykačí listy, zalepoval ústřižky.....a ve dvě hodiny v klubovně začala hra. Hra na život a na smrt, při které tuhla i nejotužilejším hochům krev v žilách.

"Dávejte, hoši, dobrý pozor," začal jsem slavnostně, "neboť je to hra strašně spleťtá. Tak spleťtá, že se mně až samotnému z toho točí hlava...." Po tomto úvodu spadl skaukům samým napětím z lavičky, ale já pokračoval:

"V Chicagu se usídlila rota lupičů a nejohrovenější detektivové byli proti ní bezmocní. Plešatý pan policejní ředitel si přál mít vlasy, aby si je mohl rvát zoufalstvím /taková věc hrozně pomáhá/ a strážníci byli již celí usouzení. Až jednou se detektivové dozvěděli, že lupiči vyjdou do jistých chicagských ulic a tam že si budou vyhlížet nové obchody, jež by mohli vyloupit".

Na to spadl skukům podruhé z lavičky a nováček Olda Beňáček poznamenal:

"Himbajs, tohle začíná lip než Cliftonovka...!"

Ale nejlepší ze všeho teprve mělo přijít. Pravil jsem slavnostně:

"A nyní si, hoši, představte, že jsme v Chicagu a že polovina z nás jsou oni tajemní lupiči, druhá polovina pak zoufalí detektivové."

"To je opravdu originál váša," pronesl Mýval naše oddílové úsloví obdivu.

"Někdo se však honem musí ostříhat dohola, aby mohl dělat toho plešatého ředitele..."

A aby představa lupičského Chicaga byla aspoň trochu výstižná a živá, vystřelil někdo u kamen z dětské pistolky. A já pokračoval:

"Každému lupiči odevzdám nakreslený plánec ulice, pro každého jiný, podle kterého se musí ubírat. V plánu jsou zakreslené určité obchody a ty si musí lupič zapsat jejich plným jménem, jak zní vývěsní tabule. Ale teď pozor....", pozdvihl jsem výstražné hlas jako maminka, když nese z trouby koláč a někdo jí stojí v cestě.

"Někde blízko takového prvního naznačeného obchodu je skryt detektiv, jehož jedinou snahou je, aby vypožoroval, které obchody si lupič zapisuje. Lupič musí prohlížení obchodů provádět postupně podle plánu. Přitom však nenápadně. A jméno obchodů si musí zapisovat pokud možno dál od jeho místa. Tím ovšem vzniká pro něj nebezpečí, že zapomene přesné znění vývěsní tabule a ztrácí body."

"Detektiv nezná cestu, kterou se lupič bude ubírat, neboť nemá jeho plánec. Musí tedy lupiče stále stopovat a ztratí-li jeho stopu, musí odejít na pravou stranu Kostelního náměstí, kde bude čekat do čtyř hodin na další události."

"Lupičovi nesmí trvat procházení ulic a zapisování obchodů podle plánu déle než do čtyř hodin, kdy už musí být na levé straně Kostelního náměstí, kam všechny plánky nakonec vedou. A tím končí první část hry."

Sotva jsem domluvil, byl jsem zaplaven tisícerými otázkami, jako například:

"Co bude dělat detektiv, když ho začne bolet břicho?"

"Co když potká lupič svého tatínka a on mu nakáže jít domů???"

"Co udělá detektiv, když ho lupič uvidí?" atd.

Bylo nutno tedy vydat ještě několik upozornění a pravidel.

"Pro každého lupiče je určen jen jeden detektiv, který si jiného lupiče, jenž mu třeba nějak dráhu křížuje, vůbec nevšímá. Uvidí-li lupič detektiva, musí se detektiv vzdálit za nejbližší roh a odtud teprve znovu zahájit stopování. Lupič mu ovšem může zatím zmizet. Každému detektivu budou oznámeny tři vedle sebe stojící domy, z nichž v jednom se nalézá první obchod, jenž lupič má za

úkól si poznamenat. Zde tedy detektiv "nasadí stopu" a sleduje lupiče. Ztratí-li ji cestou, ví, co má udělat." /Jít na Kostelní náměstí a tam čekat do čtyř hodin./

"Hra tedy není rozhodně složitá..." pravil Jirka Paukert, ale byl mnou okamžitě umlčen.

"Ovšem, až dosud není," pravil jsem chladně, "ale poslouchejte dále: každá skupina bude mít svého náčelníka. U lupičů je to Ota, u detektivů Mirka. Když budou všichni ve čtyři hodiny na Kostelním náměstí, každá skupinka na jedné jeho straně, odevzdají lupiči svému náčelníku plánky i jména obchodů, detektivové pak zase svému pohlaváru výsledky svého pátrání. Náčelníci se přesvědčí, že opravdu žádný z mužstva nechybí /jinak by museli na něho čekat, dokud nepřijde/ a začínají druhou část hry."

Menší hoši po tomto výkladu nepokrytě doznali, že jim jde již ze všeho hlava kolem, ale nezbylo, než napjatě poslouchat.

Já pokračoval:

"Vůdce detektivů má zatykači list na lupiče, kteří stojí na druhé straně náměstí. Jaká to lákavá příležitost k jejich zatčení! Ale bohužel, zatykač je rozstříhán na mnoho kousků a každý jednotlivý kousek je zalepený v jiné obálce. Všechny obálky jsou ještě zalepeny dohromady do balíku, který se otevře teprve ve čtyři hodiny."

Žádnou obálku s ústřížkem nesmí náčelník roztrhnout dříve, dokud není na ní napsaná otázka zodpovězena /např. Jak se jmenuje parník ve Vinařské ulici č. 7 atd./ Náčelníkovi tedy nezbyvá nic jiného, než aby rozeslal své mužstvo pro zodpovězení těchto otázek. A teprve jak jednotlivé obálky s vyplněnými odpověďmi na sobě napsanými jsou přinášeny zpět, vysvobozuje z nich náčelník ústřížky zatykače a skládá je dohromady v celek, aby na jeho základě mohl lupiče zatknout. Dokud mu schází třeba jen jeden ústřížek anebo dokud nemá ústřížky správně složeny, je proti lupičům bezmocný.

"Lupiči ovšem také nelení. Mají podobnou, ba vlastně tutéž práci jako detektivové, s tou výjimkou, že u nich rozstříhaný dopis není zatykačem, nýbrž výzvou k útěku do klubovny, kde nad nimi policie nemá více moci. Složí-li detektivové i lupiči své listy současně, mohou detektivové lupiče pronásledovat. A kterého se dotknou, ztrácí lupičům body."

Pak jsem ještě oznámil, jak budou body počítány /za správné zapsání obchodu lupičem, za detektivovo poznání zapisovaného obchodu, za zmizení detektivovi, za zatčené detektivy nebo za zmizelé lupiče, atd./

Ve tři hodiny byli vypuštěni detektivové s napsanými lístečky, odkud mají nasazovat stopu, aby mohli včas na tomto místě zaujmout svůj úkryt.

Ve čtvrt na čtyři vyšli opatrně lupiči, věděli přece, že někde na cestě po nich slídí detektivovy oči. A brzo za nimi jsem vyšel i já, abych viděl, jak se bitva bude rozvíjet.

V první části hry /stopování/ byli detektivové vesměs velmi "biti", neboť ke sklonku cesty se mnohým lupiči ztratili. Ti tak získávali proti detektivům na bodech.

Naproti tomu nejnapínavější boj byl při roztrhávání obálek s ústřížky v druhé části hry: Detektivové začínali všichni přesně ve čtyři hodiny vybíhat za zodpovězením otázek napsaných na obálkách, kdežto lupiči museli čekat na jednoho opozdilce, který svou pouť podle plánku ukončil až deset minut po čtvrté.

A tak když detektivové už měli asi dva nebo tři kousky zatykače vysvobozeny, lupiči se teprve začali rozbíhat za odpověďmi. Neviděli jste však ještě nikdy takovou zuřivost. Hoši, vesměs nebydlící na Letné, neznali většinou ulice, na které se otázky na obálkách ptaly.

A tak musel pomoci strážník na křižovatce, byl přepaden Dejvičákem, babka s cukrлаты na rohu, šoféři na stanovištích, chodci na ulicích, atd. Někdy se ve spěchu hoch ptal na ulici, ačkoliv stál přímo v ní ...

A šlo to lupičům hezky, moc hezky - ale náskok detektivů nezmohli, a tak byli zatčeni na základě dříve složeného zatykače, čímž detektivové získali deset krásných těžkých bodů.

A pak přišla v klubovně poslední část hry, počítání bodů. To bylo snad to nejnapínavější. Byly studovány plánky, ubíráno lupičům na bodech, když některý obchod nebyl vypsan přesně, detektivům se ztrhávalo za ztracenou stopu, lupičům se za to připisovalo - a napětí stoupalo zároveň s řadou číslic. A kdybyste se někdo ptal, jak věc dopadla, mohu vám prozradit, že tak, jak má dopadnout v každém případě: Detektivové vyhráli. Právo zvítězilo.

CHICAGO SI ODDECHLO OPĚT NA NĚJAKOU DOBU ... /Tuhletu větu jsem se naučil z jedné Cliftonky, když jsem je ještě četl. Teď už je nečtu, na mou duši ne .../

Budete-li, hoši, hrát někdy tuto hru, která vznikla v našem oddílu, napište mi, jak se vám vydařila a jak se vám ubíla. Možná, že také přijdete u ní na něco

Jestřábe, vypravuj 01 díl
nového, ještě zajímavějšího. Napište na redakci t. k., která mi to odevzdá.

Moje petrovské utrpení

Celou zimu bylo hezky. Sluníčko svítilo a sníh nepadal. Lyžaři nadávali na divný pořádek v nebi, srovnávali jej nevhodně s naší republikou a dělali vtipy na svatého Petra.

I rozhněvalo se tedy nebe velice, čtyřicet dní a nocí padal déšť, voda a sníh na sivou matičku zemi, čtyřicet dlouhých dnů, povídám, a čtyřicet dlouhých nocí.

Pak vyšel na oblohu "punta", bláto uschlo a skauti vyjeli na výlet.

Byla to velká hra našeho sboru v krajině u Pikovic, hra byla ohromná. Vymyslel /vyšpekuloval/ ji jeho obětavý vedoucí Skřivan.

Někde uprostřed krajiny hodně kopcovité a lesnaté plahočili se loupežníci /tj. 18. oddíl/ s nacpanými pytli na zádech, aby nemohli tolik utíkat.

V okruhu asi jedné hodiny cesty byli obklíčeni ostatními oddíly, které je meh* dle map a kompasů pomalu sevřít a zajmout. Co se týká našeho 34. oddílu, neměl jsem rozhodně strach. Za prvé nás bylo k boji přihlášeno asi čtyřicet, za druhé - což bylo nejhlavnější - měli jsme s sebou Bobra, který vedl už 3 tábory a takových her více než 15, jak sám hrdě prohlašoval. Čtyři jsme táhli s sebou kola, hodlající při hře obstarávat zpravodajskou službu.

O, kéž bych se býval nenarodil! Proč jsem to jen nevěděl, jaký strašný osud mne stihne za mou dobrotu, za nezištnou snahu pomoci oddílu s kolem? Nesmím však předbíhat!

Náš oddíl tedy, asi půl hodiny po vystoupení z vlaku v Pikovicích, octl se v malebné vesničce Petrové, kde právě vařili "kafe". Uprostřed vesnice vyndal vedoucí rozkaz "shora" a četl instrukce. Pak napsal hlášení pro náš sousední oddíl, vzdálený asi hodinu cesty - a Bobr, který vedl už tři tábory a takových her 15 - poslal mne s ním na kole - podle mapy a kompasů - vpravo po níž stezkou.

Když jsem byl asi 10 minut pryč ponořen v hustou mlhu a hoši se pomalu chystali jít za mnou, třásl se Bobr, který vedl již tři tábory a takových her víc než 15, do hlavy a zaburácel: "Modr dudy flašinet, dyť já poslal toho kluka /to jako mne, prosím!/ obráceně!! Naše cesta je nalevo, ne napravo..." Vedoucí se zapotácel, zakýval významně na Bobra, pak ale přemohl své marné rozhořčení nad ním a pravil: "Možná, že poznal omyl a pojedje zpět."

Ale to já zase ne! To se ve mně velice mylili! Já jsem na to zase příliš svědomitý člověk, než abych se vrátil, když mi někdo řekne "jeď napravo", za druhé, já nikdy nepoznám, že jedu nalevo, když mám jet napravo, a že jedu zase napravo, když mám jet nalevo, "že jo", a za třetí, když mi někdo řekne - jeď napravo, tak jedu napravo až na konec světa a pojedu třeba dál, jen proto, že se mi řeklo, "jeď napravo!"

Jel jsem tedy napravo, pustinou smutnou, v husté mlze několikrát jsem spadl z kola, až jsem se doškrabal po mezi k zalesněné hluboké rokli, u níž cestička končila, i spustil jsem se, duše důvěřivá, po příkré stráni přes pichlavé roští, až jsem úplně zničen dospěl na dno rokli. Kaňonem přes slizké kameny jsem se potácel dál, až jsem se dostal k nějakému náspu a po něm - světe žasní - zpět do vesničky Petrova! Víte, co to znamená? Když už člověk s poselstvím má být dávno v Olešku? Ale nepoddával jsem se citům. Namířil jsem si to zpět přes Petrov k místu, odkud jsem vyjel, kde jsem chtěl rozluštit tajemství své cesty. Na návsi potkalo mne několik vesničanů. Nejdříve se potouchle usmívali, jeden do druhého významně šťouchali, až stařeček bílých vlasů, fajfku vonnou z úst vyndav, takto ke mně hovořil:

"Voni už tu jednou byli - ne? "Ale co vás napadá? Já jsem jinej!" zapírám statečně, neboť se stydím přiznat, že jsem zabloudil.

"Ale já jich poznávám podle ty roztrhaný punčochy!" Hrůza - má pozice je ztracena a zubím se proto na něj diplomaticky. "No tak jsem tady byl, no! - My tu děláme takovou hru, víte?" "A kdy zase přijedete?" ptají se mne výsměšně. "Doufám, že už nikdy, bambulové zlomyslní," hovořím vlídně a sedám hbitě na kolo. Zato na druhé straně vesnice jakýsi drzý výrostek vykřikoval na mne pochyby o jakosti mého mozku. Upozornil jsem ho vhodně umístěným pohledem na výborný stav a ujížděl jsem s vědomím, že jsem právě vykonal dobrý čin pro blaho věci.

A tak jsem jel, chudák, znova napravo, ale teď jsem bral tu strašlivou rokli proti proudu stále vzhůru. A když jsem z ní po třech hodinách i s kolem vylezl, ztratil jsem zcela orientaci v hustém roští. Rozedrán pichlavými keři, vysílen na nejkrajnější míru - zázrakové nebeští - co nevidím? Bdím nebo sním??

PETROV!!! PETROV, prosím!!! To už jsem tam dneska potřetí!

Jestřábe, vypravuj 01 díl

Tam mne už očekávali s řečníkem a bránou "Vítejte nám". Proletěl jsem na kole špalírem za ohromného chechotu a štiplavých poznámek a odbočil jsem nyní na konečně správnou cestu do Oleška.

V půl třinácté jsem přijel do záhořanského údolí, a když jsem se složil do náruče vedoucího, nezůstalo ani jediné oko suché. Plakali jsme všichni jako malé děti, jako malé děti, povídám!

A jak mi ještě řekli, že náš oddíl chytil tři loupežníky, nevěděl jsem radosti opravdu, co mám dělat.

Po skončení hry jsme táhli všichni blíže k Vranému, kde jsme se na louce učili sborovému pokřiku. V závodech jsme pak strávili celé odpoledne, a když se západ rděl nachem prvních červánků, zdravili jsme již totemy u našich wigwamů. Já kromě toho ještě naši paní domovnicovou, která sedí vždycky v neděli večer před oknem.

Podivná řeč Toníka a Jůlky /O morseovce/

Od té doby, co je Jůlka u skautů, přijde k Toníkovi každou chvíli s něčím novým a krásným, co ještě nikdy neudělali.

Toník je Jůlky nejlepší kamarád. Aspoň si tak v duchu pyšně myslí a jen někdy se o Jůlku bojí, že mu ho ti noví Jůlkovi kamarádi - skauti - přeberou a odcizí. - Toník by byl také rád skautem, ale doma tatínek s maminkou nechtěli ani slyšet, až leda prý v létě.

A tak dnes k večeru přišel Jůlka ze skautské schůzky a rovnou k Toníkovi. Ten na něho čekal již před domem. Oči Jůlkovi jen zářily.

"Tondo, Toníku, zkusíme něco, pojď!" Táhl ho skoro liduprázdnými setmělými ulicemi a vykládal mu svůj plán.

"Učíme se teď ve skautském oddílu signalizovat," mluvil chvatně a nadšeně Jůlka. "To ti máš něco ohromného. Pískáš jen všelijak krátce a dlouze na píšťalku a tím vlastně signalizuješ celá slova."

"No, tomu nerozumím," vydechl Toník, ale Jůlka se nedal vyrušovat. "Tak podívej: Ty se jmenuješ TONDA. Tak já ti zasignalizuju tvé jméno." Vyndal z kapsy píšťalku a vyražel z ní dlouhé a krátké hvizdy, v různé směsici a s všelijakými pomlkami.

"Nu dobře, ale z toho hvízdání ani trochu není rozumět, že jsi řekl slovo TONDA," už skoro hněvivě řekl Toník.

"Jak to můžeš tvrdit?"

"Inu, docela dobře," odpovídal s povzneseným úsměvem Jůlka. "Podívej se: každé písmeno má svoji značku. Abeceda přeložená do těchto značek se jmenuje Morseova abeceda a používá se jí při telegrafu. A tou jsem právě odsignalizoval také tvé jméno."

Vylovil z kapsy notýsek, kde měl napsanou abecedu, vedle každého písmene měl poznamenanou příslušnou Morseovu značku. Dokonce tam měl i číslice přeložené do Morseovy abecedy a vypadalo to takto:

a.-

b-...

f.-.-.

g - o

j. -----

k-.-

o -----

p.- .

u.. -

v ... -

c-.-. h.... 1.-.. r.-.

d-..

ch-----

m-s... z-..

e. i.. n-. t-

Volání stanice -.-.-.-. atd. dokud se neozve podobným způsobem ten, kdo má signalizování přijmout.

Omyl ve vysílání, přerušení atd.....

Číslice:

1.-----

4....-7-... 0-----

2.-----

5.....

8- - - - . .

3. ---6- 9-----.

"Nu a když se naučíš pořádně znát všechny tyhle značky," pravil pak Jůlka užaslému Tonikovi, "budeme si moci takhle pískati nazpět jeden druhému a budeme tomu rozumět tak, jako lidské řeči. Nebudeme se muset dívat při každém písmenku do noty, budeme to umět přesně a důkladně. Každá čárka se hvíždá dlouhým hvízdem, tečka krátkým."

Toníkovi se pomaloučku rozleželo, co Jůlka míní, a pak se rozesmál. "To bude ale švanda, až si tak budeme povídat a nikdo nám nebude rozumět. To budou kluci ve škole koukat."

"A ještě něco vím", vyhodil Jůlka svůj poslední trumf. "Bydlíme přece naproti sobě přes dům. Budeme si tak povídat na dálku, i když budeme doma. Jen otevřeme okno a začneme hvízdát."

Toník už byl celý nadšený a rychle si opisoval u osvětlené výkladní skříně Morseovu abecedu z Jůlkova notýsku, ale Jůlek dal Toníkovi i nejlepší recept, jak se tu prožluklou abecedu naučit.

"Podívej se na první dvě značky, pak zavři notýsek a piš je z paměti na papír. Jednou značku - a, podruhé - b. Když si je dokonale zapamatuješ, přiber si k nim značku písmene - c. A zase všechny tři střídavě piš tak dlouho na papír, až i tu třetí si zapamatuješ. A pak přibírej jedno písmeno za druhým a vždy s každým nově přibraným zopakuj si všechno dříve naučené. A ručím ti za to, že za hodinu umíš morseovku jako starý telegrafista."

"Ale v notýsku nejsou písmena s háčky," všiml si ještě Toník, ale Jůlka ho hned uspokojil.

"Ale to si musíš zvyknout. Morseova abeceda nezná háčky, to si každý už musí domyslit. Také nemá velká začáteční písmena".

Pak se rozešli. Toho večera si ještě přes dvůr nepovídali. Ale Toník seděl doma nad Morseovou abecedou až skoro do noci a druhý den začali oba dělat pokusy. Toník neměl píšťalku, ale našel si druhý den dutý klíč a hvízdal na něj tak pronikavě, že jeho hvízd byl více slyšet, než hvízd Jůlkovy píšťalky.

A tak první Jůlkovo slovo, které prolétlo vzdušnou cestou přes všechny domy a zahrádky k Toníkovi do okna ve třetím patře na druhé straně domovního bloku, znělo

NAZDAR

Se zatajeným dechem čekal Jůlka, když toto slovo odsignalizoval, zda mu bude rozuměno. Viděl nejasně na dálku Toníka, jak se sklonil ve svém okně, aby pod zachycené značky vepsal obyčejná písmena s tím, aby porozuměl signalizovanému slovu. A najednou Toník začal skákat radostí a hned potom odpískal zpět.

... - ROZUMÍM

Byla to pro oba ta nejvzrušenější chvíle, kterou při této zábavě poznali. Zpočátku jim nešlo signalizování příliš rychle. Když jeden z nich hvízdal svá slova, vtělená do morseových značek, psal si je druhý na opačném konci doma na papír. Krátký hvizd vypsal tečkou, dlouhý čárkou. Byla-li mezi jednotlivými hvizdy mezera, značilo to ukončení písmena. Takováto mezera byla na papíře zaznamenaná svislou čárkou. Byla-li ještě delší, byl jí značen konec slova. Tedy takto:

./ / .- / -- .. / - .. / .- / .- . // NAZDAR

Takto zachycenou zprávu bylo nutno po jejím ukončení rozluštit připsáním normálních písmen pod každou jednotlivou značku. Brzo se hoši ale vycvičili v signalizování tak dokonale, že už ani nemuseli zprávu zachycovat na papír, nýbrž ihned při poslouchání si v duchu značky překládali. Nepotřebovali již ani tužku a papír. Tím se ovšem jejich povídání ohromně zrychlilo. Ale jejich radost netrvala dlouho.

"Kdo má to pískání pořád poslouchat - co?" ozvalo se jednoho dne odněkud z cizího okna rezavě. Paní domovnickova z vedlejšího domu se také připojila:

"Hned toho nechtě uličníci!" celý blok domů byl vzhůru.

Ale Julek, třebaže zahanben, přece nezoufal. Sešli se s Toníkem na ulici a umluvili si jiný způsob signalizace. Každý si opatřil praporek a signalizován' si tak, že mávnutím praporkem nad hlavou znamenalo tečku, mávnutím směrem dolů a zpět vzhůru čárku. Bylo to právě tak snadné, jako hvízdání, a ještě k tomu bezhluché. Nikdo jim nic nemohl vytýkat.

Později si hoši signalizovali i večer ve tmě s elektrickými lampičkami. krátký záblesk byl tečkou, dlouhý čárkou.

Byli nevyčerpatelní ve svých nápadech, jak a čím vyjádřit Morseovy značky.

Býla to hra, která bystříla jejich duševní pohotovost, bystrost i zrak.

Vydrželi se s ní bavit celé dlouhé hodiny a neomrzela, ani když Jiřka přinesl od skautů zase nové věci, právě tak krásné a neobvyklé, jako bylo tohle tiché povídání si přes dvůr.....

kdyby nás tak ve "SLOVÍČKU" viděli...

Sotva jsme si vystavěli svůj skautský tábor a trochu si odpočinuli, už se nám nedalo dobře dělat a jak byla jen chvilka volna, rozběhli jsme se po okolí shánět nějaké příhody.

Na dobrém skautském táboře, kde se nepinká jen volejbal nebo kopaná, nýbrž kde je prováděn pořád skautský výcvik, se zažije příhod dost a dost - a ani letos nedaly na sebe dlouho čekat.

Jednou přiběhl vilda z lesa a hned spustil:

"Tak jsem vám, lidičky, našel v lese na zemi hnízdo, zrovna tady u tábora."

"O je - to tam asi dlouho nevydrží a člověk aby se bál šlápnout do trávy, že je rozšlápné," děsil se někdo.

"A kde je? Kde je?" ozvaly se hlasy nováčků.

"Půjdeme se tam podívat."

"To víte - " odbyl je pohrdlivě vilda. "Zrovna vám je půjdu ukazovat - abyste vyplašili starou - ne?, vy jste taky - táborníci."

"A jaké je to hnízdo?"

"Když já jsem byl v dějepise vždycky slabý. Hoši se chechtají a poučují vildu, že je to hnízdo strnada."

"Tak dobře," rozsuzuje nakonec vůdce, "ale ukázat nám to hnízdečko, vildo, přece jen musíš, abychom viděli, kde je a mohli se mu vždycky vyhnout. To by bylo, aby u tábora skautů, kteří jsou přátelé přírody, nevydrželo jedno ptačí hnízdo!"

"To se ví, to by bylo!" přitakají nováčci samolibě, protože mají radost, že se přece jen půjde po jejich a že se na hnízdo podívají.

Celé táborové mužstvo kráčí za Vildou. Ten je, vědom si své důležitosti, vede neobyčejně slavnostním krokem, levou ruku drží varovně od těla, jako kdyby chtěl zadržet chůzi ostatních

"Tak támhle je to. Pod tím keříčkem."

"Je. A jsou tam vajíčka. Samička na nich sedí. Heleďte!"

"Ticho - nevyplašit ji. A nechoďte blíž. Ticho, ticho vtom - bac - pčich - rána jako z hmoždíře."

"Který skoták to kýchnul?" syčí zlobně vilda.

"Copak za to můžu," vzdychal koloušek, "dyž sem musel kejchnout?"

"Ona ta samička byla taková zelená!"

"A ty nevíš, co to je?"

Vzhledem k tomu, že se slepička nevyplatila, je kolouškovi dána milost.

"Tak a teď mazat odtud," určuje vůdce, protože se kolouškovi už zase nějak podezřele stahuje nosánek a přimhuřují očka. Hoši odcházejí opatrně a rokují.

"Dáme tam dokola kolem provaz na strom, aby tam nikdo nešel, navrhuje kdosi. Dobrá. Kdo má provázky, sem s nimi. Všichni musíte mít přece provázky, vždyť byly předepsány do tábornické výbroje."

"Já jsem si s nimi vypletl postel!"

"Já dal svůj na vlajkový stožár."

"Můj drží střechu u kuchyně."

Konečně se ale sehnala hromádka s provázky. Navázali jsme je a ohnali s nimi okolí hnízdečka, aby bylo chráněno a nerušeno. Až k provázku se smělo.

Hoši se chodili potom opatrně dívat, co se bude dít dále. Několik dní nebyly žádné změny.

Pak jednoho odpoledne jsme objevili, že v hnízdečku už jsou mláďata. Měli jsme z toho velikou radost a v duchu jsme si pořád namlouvali, že je to také trochu naším přičiněním. Nebýt našeho provázku, hnízdečko by bylo již třeba rozšlapáno.

Pak přišlo v neděli Slovíčko a v něm článek o ptačích hnízdech, jak se musí kol nich opatrně chodit, neubližovat jim, neplašit samičky, atd.

"kdyby nás tak ve Slovíčku viděli," říkali jsme si, "jak my se tady staráme o své strnádky"

Celý tábor pečoval o hnízdo. Každý den přišel někdo se zprávou, co se tam děje. Nejdrive bylo krmení, pak už stará učila mladé poskakovat u hnízda - a když jednou bylo nalezeno hnízdo prázdné, byli jsme tak nějak zaraženi, jako kdyby se stalo neštěstí.

A on to byl zatím jen důkaz, že jsme hnízdečko dobře ochraňovali. Dodrželi jsme 6. článek nového skautského zákona: "Skaut je ochráncem přírody."

Ve starém mlýně u Zeleného potoka, tam mají myši ráj. Přes den je nevidíš nikde. Ale jak se stíny vplouží z olšovi do tajemných koutů mlýna a od vody jak začne stoupat večerní pára, už jich je všude plno. Velkých i malých, mladých i starých.

A hned všechny dokolečka, prohánějí se v řadě kolem pytlů s moukou, se zrním, mohou po schodech, na půdu a zase zpátky do dřevníku.

Za černým lesem vychází veliký měsíc. Tak hodně moc veliký, strašidelný a bílý. Okny vpadne na podlahy ve starém mlýně, rozdělí tam stíny na tmou a stříbrné světlo. Myši se zastaví v reji.

Velí stará myš: "Poběžíme za sebou po hranici měsíčné záři." A hned začne divoký rej znovu, supy, dupy, všš, všš, v jedné řádce na kraj stínu, mezi tmou a mezi světlem.

Velké myši vpředu rychle utíkají, malé nestačí a v zatačkách se válí po zádech. "Nestačíme, nestačíme," celé udýchané ale smějící se na celé kolo.

A teď zase dolů po schodech a do pytlů se zrním. A kousat a hryzat a hlodat a jíst. Ó - ve starém mlýně, tam u Zeleného potoka, tam mají myši ráj!

A měsíc běží po podlaze, hraje si v pavučinkách a probouzí starého kocoura u vyhaslých kamen. Kocour mžourá ospale očima.

Byly doby, že byl v nočním čase při měsíčku nejčilejší. Ale teď už nemá mečíc rád. Darma budí člověka ze spaní svou bílou tvář. Kocour už je mrzutý a starý. A má loupání v zádech od zimy, kdy ve mlýně hořelo a on přitom nastydl, jak ho tehdy vyhnali na mráz, aby neuhořel.

Ani myši rej už ho nevábí. Proč by se pachtil za myši chárkou, když ví o hrncích se smetanou. Jen ať si myši tančí své reje. Odtahuje se do tmavého kouta, kam u pece měsíc nemůže.

Vyskočila odtamtud myš, cupy, dupy, všš, všš kocourovi po hřbetě a přidala se někde dole k ostatnímu myšímu národu.

Měsíc běží rychle a rychle, musí navštívit ještě tolik mlýnů. I myši už jsou ospalé. Batolí se od pytlů pomalu a již ne v řadě.

Zalézají do svých děr, každá má svou vyhrátou, vystlanou -a nespjetou si je. A až zítra, zítra večer měsíc rozhodí švédštiny po kraji, znovu vylezou a začnou své hry.

Ó, ve starém mlýně, u Zeleného potoka, tam se myším daří dobře. Moc dobře.

Pětikoruna vypráví

Opravdu se už nepamatuji, v kolika nikách jsem se ocitla a co jsem vše prožila. Nedivte se. Jsou tomu již dva roky, co jsem vyšla z toho zázračného stroje na peníze a počala obíhat v kapsách, peněženkách a pokladnách.

Putovala jsem z města do města, brzo jsem byla v Čechách, hned opět na Moravě, na Slovensku nebo na Podkarpatské Rusi.

Někdy jsem změnila majitele několikrát denně, jindy jsem odpočívala mnoho dnů, aniž bych přišla k někomu jinému. Kdysi jsem se dostala do kapsy mladému muži, ještě s několika svými většími sestrami. Obdržel nás od svého otce, k němuž jsme všechny -jak jsme do dohovoryly - přišly za prodané dříví.

První desetikoruna putovala z kapsy, když se mladý muž zastavil v hostinci a hrál karty. S druhou zaplatil útratu a dostal za ni několik maličkých sester - mincí - zpět. Dvě z nich hodil hned do hracího automatu, aby roztočily válec s písničkou.

Pak vyšel s námi - zbylými - z hostince a nakoupil si spoustu nepotřebných věcí, jež pro něho v tom množství byly zcela bezúčelné. Zůstala jsem sama v kapse.

Když se vracel domů, přeskakoval příkop a tím nárazem jsem byla vyhozena z jeho mělké kapsy. Blyštěla jsem se v prachu silnice, jak jsem nejlépe dovedla, neboť takto přichází o život nejvíce mincí, kromě padnutí do vody. Stačí trochu zapršet, bláto mne přikryje a veta je po mně. A mně se již nechtělo nyní zemřít. Ale mladý muž mne neviděl, ani měkký dopad neslyšel. Snad to bylo dobře.

Za chvíli šla tudy zbědovala rodina nezaměstnaného člověka, od vesnice k vesnici hledající práci. Zena tlačila starý dětský kočárek s jakýmsi vetším majetkem. Muž nesl ranec s pokrývkami a drobounké vyzábblé děvčátko cupalo vedle.

To mne nalezlo. Výkřik ohromné radosti vydalo ze sebe, když mne zvedlo. Muž i žena byli tak překvapeni, že zastavili, usedli a rokovali, co za mne koupí.

Pak se rozběhli po silnici k nejbližšímu krámku na kraji městečka a vyměnili mne za bochník chleba, rýži, trochu mléka, krupice, také cukr ještě dostali a věci na polévku.

Skoro celý den jsem jim pomohla strávit bez hladu. Nikdy jsem tak radostně

Jestřábe, vypravuj 01 díl

nesloužila svému účelu, jako tehdy. Pro mladého muže - marnotratníka, nebyla jsem ničím. A zde jsem pomohla třem lidem na den snášet lehčí bídu jejich života. To je má nejkrásnější vzpomínka z mého věčného obíhání mezi lidmi.

Bude-li číst tyto řádky někdo, kdo zacinká v kapse mincí, aniž by mu na ní příliš záleželo, nechť ji dá chudákovi, kterých vidí kolem sebe denně jít mnoho. Ten už bude vedet, co si za ni koupit, aby nebyla utracena zbytečně a aby nezahálela. A nemusí to být ani pětikoruna.

I za korunu či za padesátník se dá koupit chleba nebo trochu polévky.

sto deset knedlíků

U lesa se zastavila skupinka hochů - skautů.

Ano - přesně sem, k té špici lesa, chtěli dorazit. vůdce hned na nádraží ukázal tu špičku na mapě jednomu z chlapců, dal mu kompas - a teď nás ved' k té špici lesa, chceš-li mít kousek jedné ze skautských zkoušek za sebou.

A skautík vedl - vedl, pěkně podle mapy, přes silnice, pěšinky, kolem mlýna, vše nalezl přesně podle značek na mapě - až oddíl dovedl až sem, třebaže zde on, ani nikdo z ostatních ještě nebyl.

"Tak, hoši, a vaříme," povídá za chvíli vůdce, když už torny ležely v jedné vyrovnané řadě na zemi a hoši jen v trenýrkách skládali po vojensku "do puků" své skautské stejnokroje.

Kotle už jsou vybaleny ze svých plátěných obalů.

"To je jako ve slovíčku", hihňá se Tulek. "Jenomže tam je vždy nápis - Děvčata vaříme."

"Budeme vařit švestkové knedlíky," vyhazuje vůdce svůj poslední trumf.

"Jéé - opravdu? To snad ne. To není možné!" diví se hoši.

"Na táboře jsem dělal povídkové knedlíky třikrát," mluvil rozvážně Mirko.

"Ale tam jsme k tomu měl' pořádný stůl, třeba vlastní výroby, nádobí - a vůbec všechno pohodlí. Ale tady není nic, než tráva..." A vůdce ví, co dělá.

"Mirko a Jaromíre, připravte z kamenů dvě ohniště. Hathi se spíglem půjdou do vesnice na nákup. Pěkně podle mapy. Koupíte dvě kila švestek, tlučený cukr, tvaroh, vejce. Máslo mám zde. Tvaroh ať vám nastrohají. Zde máte napsaná přesná množství. A upalujte."

"Vilda s Akem a Emilem tadyhle zatím nasbírají dříví. Sbírejte jen suché, jak leží na zemi. Žádné lámání ze stromů, i když by to bylo jako troud. A Kirim s Jurkou doskočí s kotly pro vodu do studánky."

Hoši se v mžiku rozprchli. Mirko a Jaromír skládají kameny pro ohniště a vytrhávají drn, aby neudělali spáleniště. Až bude dovařeno a oheň bezpečně ulit, bude dm pečlivě přiložen, zaroste, zespodu bude popelem dobře posílněn a přitom žádná černá skvrnka nebude znešvarovat ten hezký trávník.

Daleko v louse se kymácejí dvě postavičky s kotli na hlavách. To je Jurka s Kimem. Nesou vodu. Každý dělá něco ze společné práce, nikdo se nesnaží vyhnout se jí. Tak je to správné a tak také potom každého práce těší.

Pak přišli hoši s dřívím a brzy za nimi i zásobovací výprava z vesnice.

A teď to začalo.

"Všichni sem přinesete své vyprázdněné hliníkové krabice na jídlo."

"Jsou čtyři a když se odklopí víka, dá to osm polovičních krabic. Ve dvou bude uděláno těsto. Ve třetí budou vyprány švestky. A do všech dalších se budou ukládat knedlíky."

A už se jede: všichni, kromě topiče krásně umýt ruce. Na jednom z ohnišť se už hřeje voda na zadělání.

Pozor, bílky nesmějí přijít do těsta, bylo by tvrdé, jen žloutky. A trochu osolit. Teď droždí a vodu. Trochu ještě zředit. A hezky vypracovat těsto. - Moučnit si ruce, ať se těsto nelepí. Knedlíky krásně koulet, aby byly zavřené a nerozvařily se. Pracuje se vsedě či vkleku na trávě.

Topiči křičí: "Už se nám dělají bubliny ve vodě!"

Při práci je plno hovoru a smíchu. - Koloušek má těsto až na nose. všichni se mu smějí, on neví proč, a tak mylně vystřeluje: "Vždyť já vím, že ty knedlíky moc nedovedu, tak se mně nesmějte. A takovouhle šířku přece neválím," a ukazuje na jeden nepodařený knedlík. Nikdo se k němu nechce znát.

Knedlíků už je plno. Jenda pořád počítá, kolik jich přijde na jednoho. Stodesátý byl poslední. A už se vaří voda.

"Teď pozor, míchat za každým knedlíkem vloženým do vody. Neklást je tam tak prudce, aby se nerozlepily, nerozbily. A nesmějí se dole slepit."

Už jsou oba kotle naplněny a ještě zbyly syrové knedlíky.

"Děláme druhou várku. Ale teď honem topit, aby se nepřestala vařit voda."

Jestřábe, vypravuj 01 díl

Topiči, vědomi si své důležitosti, zapjali "nejvyšší stupeň". Kotle jsou obloženy chrástím až k poklicím. A už se voda zase van.

"Hele - už plavou, už jsou vařené." Jeden rozříznutý knedlík to potvrzuje. Vyměňuje se várka.

"Šáááalkýý..." ozývá se starý táborový pokřik kuchařů. V mžiku jich je všech jedenáct připraveno na trávníku v krásné řadě.

Tak - do každého deset knedlíků, rozpálené máslo na ně, cukr, tvaroh. Už jde "štafetou", na každého se dostane, nikdo se netlačí, aby dostal dříve. Hoši jsou naučení pořádku a disciplíně. To oni ještě umějí jiné zázraky, o kterých se obyčejně hochům nebo špatným skautům ani nezdá....

"No hoši - jak vám chutnají knedlíky na jednodenním výletě??"

"Lepší než doma!" Po obědě je půlhodinový povinný odpočinek a pak zase: část hochů umývá nádobí, druzí uklízejí ohniště, kameny, nepotřebné dříví vracejí do lesa.

"A napišeš to zase do Slovíčka?" domlouvá koloušek vůdci. Vůdce slíbil - a protože skaut drží slovo, bylo povídání do 14ti dnů v redakci u tety Jarmily. Jestli bude ve Slovíčku, za to už vůdce ručit nemůže, to kolouškovi neslíbil....

Nepřítel v táboře

/Hra ve formě povídky/

Vůdcova píšťalka ostrým hvizdem svolávala hochy k náhlému nástupu. Někteří prali své prádlo, jak bylo dnes na programu. Nechali všeho a hned přibíhali od řeky. V kuchyni hoši z denní služby radostně práskli nedoloupanými brambory a úprkem se ženou k vůdci. Z lesa, kde sbírali roští, se vyřítili tři jiní hoši.

Byl nutný ten spěch, neboť signál k nástupu nestrpí odkladu. Do třinácti vteřin po signálu musí být každý v nástupu, ať byl kde byl a ať dělal co dělal. Proč zrovna do třinácti vteřin, to je jiná kapitola.

Vůdce již mluvil: "Hoši, vloudil se mezi nás nepřítel. Je jím někdo z vás. Ten někdo má za úkol během tří hodin vytrhnout odsud ze země tento žlutý praporek a utéci s ním na druhou stranu řeky...."

"A kdo bude tím nepřítelem?" ptá se zvědavě Jirka Říhů.

"To víš, to se ti zrovna řekne," chechtá se Zub, "abys ho hlídal krok za krokem, viď?"

V tom vězí právě ten vtip," vysvětluje zase vůdce.

"Nikdo z vás neví, kdo nepřítele bude představovat, jen právě ten, jemuž jsem úkol nepřítele svěřil."

"Klucííí....", křičí koloušek, "to bude jistě Mirka Kaizlů, ten umí z nás přece nejrychleji běhat...."

"Přes řeku se, holenu, ale musí také plavat," usazuje ho Špígl, plavecký rekordman.

"Já si zkrátka u toho praporku tady sednu," rozumuje Hapík, "a nehnu se odsud. A uvidíme, jestli nepřítel bude mít odvahu před nosem mně praporek vzít a utíkat."

"Ale to přece není žádná hra," podezřele bouřil Sopka, "to pak do smrti praporek nikdo nemůže vzít!"

"A jéje jej" - řehoní se táborové mužstvo - "nepřítel promluvil. Sopka se prozradil. Sopka měl dělat nepřítele, proto má takový strach."

"Náhodou to nejsem," brání se uraženě Sopka. Ale podezření je zaseto.

"Můžete si mě hlídat, můžete," trucuje naoko Sopka a je při tom trucování ještě legračnější, než kdy jindy.

"Praporek zblízka hlídán nebude ani být nesmí," rozhoduje vůdce, aby zabránil pokažení hry. "Každý, jděte po své práci, chvílemi k praporku pohlédněte, ale žádné sedění u něho."

Hoši se rozcházejí. Tři hodiny má nepřítel možnost ukořistit praporek. Za tři hodiny se pozornost otupí, hoši zapomenou, nevšimnou si....

Prozatím kuchaři mají u kuchyně hlídku. Střídají se v sedění a hledění na praporek. Je od nich asi třináct metrů daleko. No - ale dohnali by ten rozdíl, než by nepřítel doběhl křeče?

A Jaromír tadyhle je výborný plavec, dožene ve vodě každého. Ale kdoví, jestli "nepřítel" není právě někdo z nich - kuchařů. Tady naoko sedí s nimi, hlídá, rozumuje, dělá jako by nic a potají kuje plány a číhá na vhodný nestřežený okamžik.

Dole u řeky při prádle mluví hoši také o té věci.

"Tulku, příznej se," škádlí chudáka Tulčinu, "že jsi nepřítel, viď?"

"Kudy poběžíš - Jendo?" útočí hned na jiného. Všude je plno hovoru o nepříteli.

Jestřábe, vypravuj 01 díl

Praporek zatím svítí a svítí svou žlutí na zelené louce. větřík si s ním pohrává - teď na něj usedlo nahoře kovově zelené sídlo. - květiny se kývají kolem v trávě, jitrocel voní, včely bzučí svou uspávající písničku, dopolední slunce jiskřivé září.

Voda se třpytí, že až oči přecházejí. Za půl hodiny přijde na program koupání. Hoši se těší. Nejraději by vpadli do vody už teď. Ale řád je řád a ten se nesmí překročit. Když tu není vůdce, nikdo se nesmí koupat.

Někteří mají už vypráno. Teď budou bílit. Rozprostřou vyprané kusy prádla na čisté trávě a když dosychá, pokropí je vždy vodou. Skautský kroj nebělí, aby příliš nevybledl. Ten pak po vyprání jen krásně vyžehlí. Ano - mají zde na táboře s sebou tři žehličky. Inu - pořádný skaut musí být stále jako "ze škatulky", to už je v 2. pražském oddíle takovým zvykem. - Jsou hoši, že tady na táboře si perou a žehlí svůj stejnokroj každý třetí - čtvrtý den, ač ho oblékají jen ráno několik minut, když je ranní hlášení a vztyčení státní vlajky nebo když jdou na nákup do městečka.

"Uáááá - holááááá - necháš to - nepříteléééé!...."

Tichá říční zátoka se rozhlomozila divokým křikem. Na louce se mihl hnědý stín, ozval se zmatený dupot bosých nohou z několika stran. Co se děje?

Někdo běží s praporkem. Kdo to je? Podívejme se - Vilda! Že jsme si na něho nevzpomněli. Má přece tak rychlé "běhy".

V kuchyni se rozkutálely brambory a kuchaři se vybatolili ze své dočasné svatyně.

"Chyťte ho, držte ho, pro pět ran..." křičí Zub. Utíká za Vildou a když už nemůže, hodí po něm alespoň vařečku. Vařečka letí, letí, přibližuje se nebezpečně k Vildovi, ale pak ztrácí rychlost a padá na zem.

Vilda už je ve vodě. Mohutnými rozmachy brázdí tichou vodní hladinu.

Pláč - pláč. Skvěle startoval, skoky slyší za sebou. Jenda si Vildu nadběhl a teď mocným kraulem ho dohání!

Střetli se uprostřed řeky. Stačí pouze pouhý dotyk, aby nepřítel byl učiněn neškodným, ale Jenda, aby hoši na břehu nebyli na pochybách, jak to dopadlo, potopí Vildu pod vodu. Jistota je jistota. Praporek je zachráněn. Nepřítel odražen.

Táborem se ozývá pyšný řev obránců. Kuchaři sbírají honem brambory a Zub jde smutně hledat do louky vařečku. Tímhle směrem někam letěla.

Za chvíli je koupání! Pak oběd /dnes zeleninová polévka, brambory a pokrm/. Odpoledne bude výprava k cvičení orientace, zase koupání a po večeri ještě hra na "bludičky" a zpěv u kamen.

Jak je krásné být - i při tuhé kázni a práci - na pořádném skautském táboře.

Jak jsme vítali vojáky

Vždy, když jsme se vrátili dopoledne do skautského tábora a hoši z nákupu ve městě, bylo v táboře pravé pozdvižení. Vždyť nakupovači nenesli z města jen potřeby pro kuchyni. Oni nesli hochům v táboře též spoustu objednaných drobností: za korunu cukrátku /"takový ty zelený"/, svíčku, nějaké to dobrodružné čtení, hřebíky i jiné věci, vesměs velmi důležité pro každého pořádného chlapce.-----a hlavně oni každý den přinesli z města poštu, deset - patnáct dopisů, občas dokonce i balík s buchtami nebo angreštera

A tak bylo i dnes. Sotva se nakupovači vynořili z lesa, do hochů v táboře jako když střeh'. Ala s Torném a Božou nechali tesání dřevěného totemu a upalovali k nim, až Ala ztratil svá indiánská brka z vlasů. Ve stínu lesa se nováčci učili signalizovat Morseovku. Práskli praporkem a hurá k nakupovačům. Ze všech stran se k nim hrnul chlapecký nárudek, i z kuchyně se chvíli hoši - kuchaři přišli podívat se svým dotazem: "Přišlo něco pro mě?"

Ale nakupovači, jako by neznali táborové způsoby. S nikým ani nemluvili, prvnímu chlapci odevzdali do ruky došlou poštu a už se hnali k vůdci. Dali mu nějaké lejstro a pak s ním tajemně rozmlouvali. Vůdce papír přečetl, usmál se a uložil jej ve stanu. A už odpoledne se s tím vytasil.

"Hoši," povídal při mimořádném nástupu. "Zítra prochází městem pluk pěších vojáků a dostali jsme pozvání od pana starosty, abychom se také dostavili k jejich uvítání. Co tomu říkáte?"

Radostný křik mu byl odpovědí.

"Ukážeme vojákům, jak umíme pochodovat," vykřikl vesele Jančo.

"A ty naše parádní celkové obraty při pochodu," dodal Mílek.

"A já si zamlouvám první žehličku na vyžehlení stejnokroje." vítězoslavně zvolal Pecha.

"Já druhý."-"Já třetí."

Jestřábe, vypravuj 01 díl

"Upozorňuji, že tu máme dvě žehličky," vykřikl do toho ruchu vůdce. - Přihlášek o žehličky bylo hned dvojnásobně.

"A uschne mně do zítřka stejnokroj, když si ho teď vyperu?" strachuje se Zlatohlávek.

"To víš že ano," uklidňuje ho Špígl. "Ale musíš to udělat tak jako já. Pověsit si stejnokroj na provázek, aby k němu mohl ze všech stran vzduch a slunce..."

Špígl je panečku zkušený "sekáč", ten už má několik roků skautování za sebou a ví co a jak.

Skautská košile a kalhoty jsou na rychlo prány, ač den prádla byl v sobotu. Pak se suší. Tříška je mistrem přišívání domovenek a vůdce mu svěřuje přišítky domovenky na svůj stejnokroj. /Tříškovo umění šít bylo objasněno, když před několika dny byl konán závod v přišívání záplaty. Měl ji nejrychleji a nejkrásněji přišitou./

Na kuchyňském stole, vlastnoručně zhotoveném, ochotní hoši - dobrovolníci žehlí ostatním tmavohnědé šátky na krk a střechy skautských širáků. Vlastně pořádní hoši - skauti musí být vždy jako ze škatulky

Druhý den před odchodem z tábora řekl vůdce: "Když přehlídka, tak přehlídka. Půjdeme na ni s tornami. Torny musí být krásně vycpané, aby nebyly splasklé. Každý vezme též svou jídelní misku na tomu. Ať vojáci vidí, že máme výzbroj jako oni."

A opět ruch a šum. Torny mají všichni hoši stejné. Jídelní vojenské šálky jsou zabaleny do plátěných pouzder, aby při slunci neoslňovaly a neprozrazovaly, přesně podle vojenského předpisu. Rovněž pokrývky byly zabaleny do nepromokavých stejných pouzder. - Pak je ještě prohlídka.

"Nastoupit v řad." Za šest vteřin seběhlo se 27 hochů ze všech koutů tábora a rovná se podle velikosti do vyřízené řady. Vůdce opravuje: "Mášo, narovnej si trochu šátek." - "Mílo, klobouk více do čela." - "Zdeňku, máš přiskřípnutý narameník popruhu." - "Čelem vzad!"

KLAP - obrat jako od jediného hochu. - Několik oprav na tornách. většině hochů skautský stejnokroj opravdu sluší. Do posledního knoflíku jsou všichni stejní. Krátounké kalhoty, vysoukané rukávy u košil ukazují do bronzova osmahlá těla. širáky jsou švihácky posazeny na hlavy.

Teď rychle do trojstupů, signál píšťalkou k pochodu ... a už se jde.

Tom - hlídka tábora - smutně mává za hochy. - Vpředu začali zpívat říznou písničku. Ráz - dva, ráz - dva, hoši jsou ve vyřízených trojstupech, levá ruka vyhazuje trochu do výše vpřed.

Ve městě je už ruch. Vojáci - ubytovatelé stojí i běhají po náměstí a čekají na svůj pluk. Hoši v pochodu přicházejí a jsou rozdurděni. Jen jeden člověk z celého města prozatím pozdravil státní vlajku nesenou v prvním trojstupu.

Pořadatel uvítání - sokolský starosta - vychází vstříc. Vůdce velí: "Pozor - zastavit stát!" - ťuk - tyče dopadly na zem svým kovovým hrotem z ramenou hochů v jediném úhzu, hoši se bezvadně zastavili, v tom je pražská dvojka mistrem. Pořadatel žádá vůdce: "Odejdi s hochy až k obrubě chodníku. Tam z nich utvoř dvojřad, čelem zpět k náměstí."

Lidé se usmívají a dívají se, jak chudák vůdce tento spleť pokyn provede. Ale jak byli překvapeni! Skauti měli na všechny možné útvary své povely a většinou jen píšťalkou dávané. Klaplo to na puntík.

A tam už jde vojsko. Starosta města vítá pluk. Plukovník děkuje. A pak vojáci defilují. Útvar za tvarem. Pěšáci, třen, kuchyně, strojní pušky, cyklisté. Jdou pěkně vesele.

Lidé volají a mávají. Ale skauti křičí vždycky na povel. Jeden vykřikne ostře: "Hipidipidip ..." a ostatní jako rána z děla: "Hurej!" - A tak vždy třikrát za sebou. - Vojáci se usmívají a teď velitel jedné čety ve! "Vpravo hleď!" Tím vojáci zdraví státní vlajku skautů, jak se má zdravít každá státní vlajka nesená v průvodě či držaná ve špalíru.

Po ukončení uvítání odcházejí hoši - skauti do svého tábora. Vojáci se jim líbili, všechno se jim líbilo. Ale jdou trochu zaraženě, a to proto, že se státní vlajce dostalo tak málo úcty od občanstva.

Hovor ve skříní

Je ošklivá, strašidelná noc.

Venku je sychravo, zima a nevlídno. Vítr hučí v prázdných ulicích a zhasíná plynové lampy. Vrhají podivné zelené stíny, jejich záře se ztrácí a opět vyskakují, když závan větru utekl do vedlejší ulice.

Někde tluče špatně upevněný závěs do zdi. Osamělý chodec jde rychle a ztrácí

Jestřábe, vypravuj 01 díl

se ve tmě. A zase vítr nařiká, znovu se žene odkudsi a zhasíná lampy.

Ale tady v pokoji, s oknem do té zelené mrazivé noci, je teplo a ticho. Kamna jsou ještě horká od své večerní ohnivé práce. Na stole leží blahobytně mísa s jablky. Ó - sem nemůže zima, vítr a bída.

A teď něco zašumělo. Co to bylo? Kde to bylo? Kočka? Ne! Bylo to ve skříni. Tam v té veliké skříni u okna.

Někde v útrobách ztichlého domu tlučou temně hodiny. Dvanáct. To prý neživé věci v tu chvíli ožívají, hovoří, z místa na místo přecházejí a své rejdy tropí.

Ve skříni to teď znovu šumí, její dveře se otevírají. Na jedno její křídlo vyskočil ošumělý zimník i s věšákem. "Pojďte ven, pojdte ven," šeptá dovnitř, "naš čas nadešel."

"Proč bychom chodily," zabručelo cosi mrzutě z hlubin skříně. "My jsme už stará veteš, moli nás tu žerou, ani za vyklepání už nestojíme naší paní."

"Ano - ano - nejsme již k ničemu. Nikdo nás nepotřebuje," dosvědčují jiné hlasy.

"Mýlíte se, mýlíte se," křičí ale nadšený zimník. "Co lidí dnes bloudí ulicemi a třese se zimou. Ti, že by nás nepotřebovali? Tisíce jich je, kteří jsou oblečení v tenoučké prošoupané hadry a nemají, kde by hlavu složili. A co je nás ve skříni, kteří bychom mohli zahrát ty nešťastníky."

"Ano," ozval se jiný hlas. "A co je takových skříní po světě, v takových pokojích s horkými kamny a jablky na stole. Kdyby se všechny ty skříně otevřely, kolik ubohých lidí by se o nás podělilo, kteří jsme zde již odlozeni."

"Včera zde byl nějaký muž. Prosil o kabát. Než by se paní namáhala jít k nám do skříně a vybrat někoho z nás pro něj, raději řekla, že nemá. Pro chvílku námahy připravila tomu člověku mnoho dalších dnů trýzně zimou."

"Podívejte se tam na toho chuďasa," pravil pak zimník.

"Tam toho u svítilny. Má ruce v děravých kapsách krátkého kabátku. Límeček má ohrnutý a vítr mu ho obrací dolů. Krčí se do ýklenku domu a zase vychází ven, podupuje, kývá rukama znovu se uchyluje do závětrí před ledovým vichrem. Toho kdyby viděli teď lidé, kteří ho odbyli slovy: "Nemáme čas hledat, nemáme nic."

"Zítra začneme, začneme," šumělo to ve skříni.

Druhý den přišla do pokoje paní. Chvilí hleděla do nevlídného dne. Na ulici lesklo se mokré, polozmrzlé bláto.

Pojednou něco zaharašilo ve skříni. Paní sebou trhla, ale pak otevřela skříň.

"Hleďm - " pravila. "Ten starý zimník sklouzl z věšáku. Skříň by potřebovala trochu vyprázdnit. Zimník už jistě u nás nebude nikdo nosit. Snad bych ho mohla někomu dát. A co tahle stará sukně. Všechno vyndám, co už nepotřebuji."

Někdo zvoní. "Prosím vás pěkně, mohli byste mně dát nějaký kabát nebo kousek prádla? Třeba sebevíce rozbité."

Oči vyzábělého člověka hledí prosebně a mluví z nich nemoc z nastuzení.

"Tady je starý zimník. A tyhle staré kalhoty - chcete je?"

Oči se rozzářily.

A toho dne a všechny další bylo o jednoho člověka třesavého se zimou méně.

Poslouchejte doma hovory ve skříních a kufrech. Odložené věci nemluví lidskou řečí, to víte dobře. Jejich řečí je nepoužívání, překážení.

A přeloženo do lidské řeči to značí:

"Dejte nás někomu, komu je zima."

Rozsouzený spor

/Příhoda z lyžařské výpravy/

"Už jsou tady," oddychl si starý horal, když v šeru uviděl sjíždět ke své chatě výpravu hochů-kautů, a spěchal do světnice sdělit tu zprávu.

"Skauti lyžaři už jsou tady." Vyběhl zase ven s rozžatou lucernou.

Před chatou, zpola zavátou sněhem, už je živo. Z večerních stínů už se vynořilo asi patnáct postavíček na lyžích se svým vůdcem. Ani teď, po dlouhé namáhavé jízdě, jim nezamrzl smích a vtip.

Mášovi někdo nasypal při odepínání lyží trochu sněhu za krk /byl to docela určitě Pecha, ale dělá "jakoby nic"/ a Jangovi schovali jednu odepnutou lyži za hromadu sněhu, zatímco si pracně odepínal druhou.

"To přece není možné, že bych přijel jen s jednou lyží..." směje se Jang, ale v duchu už ví, kolik uhodilo a hledá lyži na všech stranách. Tríska mu ji "náhodou" našel.

Ale konečně jsou hoši pod střechou. Světnice je jimi zaplněna. A teď přichází na stůl polévka. Hoši povídají, mluví jeden přes druhého a ti, kteří

Jestřábe, vypravuj 01 díl

jsou prvně na horách s lyžemi, mají "nejvíce rozumu". Debatují, jaký vosk je lepší na "firn", jaký na prašan nebo na lepicí sníh, umlouvají si, že si udělají zítra skokanský můstek - počkat - nelekejte se - jen docela takový malinkatý můstek, jen několik decimetrů, aby viděli, "co to bude dělat."

U druhého konce dlouhého stolu Ala dává k lepšímu historku, jak vloni zabloudili ve sněhové vánici. Racek mu visí očima skoro na ústech a pořád jen říká: "jejda - jejda, no ne."

Horký čaj a nějaká sladkost z tomy zakončí večeři. Hovor se ztlumil, každý se něčím zabývá. Maša už zase čte. Vystrachal tady někde pohádky a z nouze mu jdou docela k duhu. Mílek se Zlatohlávkem si vyměňují známky. Ani tady toho nemohou nechat, ti staří partykové! V koutě několik podnikavců umlouvá ten zítřejší můstek. To se ví, že Flik musí být u toho, ten osvědčený "technik".

A najednou se od druhého stolu šíří nějaký hlasitý hovor. A je prudší a prudší, vypadá to už skoro jako nějaká vážná rozepře. Vůdce jde zneklidněn ke stolu. Není v dobrém skautském oddílu zvykem, aby se hoši mezi sebou hádali.

Jirka s Vendou tam hrají dámu. Před chvílí si ji vypůjčili zde v chatě. Oba jsou ve hře odborníci, v létě na táboře pořádali tolik turnajů a vždy byli střídavě oba první v žebříčku. A teď se nějak nemohli dohodnout. Jirka už má skoro až slzy v očích.

"Táhnul jsi, Vendo, dvakrát místo jednou ... a připravil jsi mne tak o tři kostky ... opravdu jsi táhl dvakrát... tadyhle s tou a zde s tou také ..."

Venda se ohrazuje: "Ne, to jsi špatně viděl. S tou první jsem netáhl, držel jsem na ní jednu ruku a pak jsem si to rozmyslel a táhl druhou ..."

"Ale to není možné ..."

"Je to možné, proč by nebylo, máš se lépe dívat..."

"A ty lépe hrát..."

Vzrušení a nedůvěra k tvrzení druhého stoupala na obou stranách.

A pak do toho zasáhl vůdce: "Rozsoudím vás, hoši. Můžeš, Jiříku, tvrdit o Vendovi, že by úmyslně hrál nepoctivě?"

Jiřík byl zaražen. "Ne - to nemohu -" soukal ze sebe.

"A ty, Vendo, můžeš říci o Jirkovi, že se chce svým tvrzením zachránit před prohrou?"

"Ne - to jistě nemohu ..."

"Tak vidíte," pokračoval vůdce. - "Zřejmě u někoho z vás dvou se zde stal omyl, nevíme jen, u koho. A víme, že to byl opravdu omyl a ne úmyslnost. A omyl si musíte navzájem odpustit, jako byste si odpustili, když jeden do druhého neúmyslně vrazíte. Každý z vás si uvědomte, že jsi to možná ty sám, který se zmýlil, a i když se zmýlil druhý, že to neudělal schválně. Rozhodce raději kostky a hrajte znovu ..."

Oba s tím souhlasili a jsou rádi, že mezi nimi bude zase mír. Ale už nehrají.

U kamen začal Jaromír s Gaučíkem zpívat. Druzí se přidávají pomalu, až zpěv upoutal všechny. Hoši se rozezpívali tichými, trojhlasně zvučícími písněmi.

"Pod tím naším okénečkem" - "Zelení hájové" - "My plujem dál a dál" - "Boleraz". Teď není chvíle na breskné pochodové písničky. Hoši to cítí, nikdo takovou teď ani nezačne. Vůdce stál knot u petrolejky. Do tmy vybíhá jen červená záře kamen. Nálada táborových ohňů se snesla mezi hochy.

A když černá hodinka končila a hoši šli spát, rozprostřeli Venda s Jirkou na slámě své pokrývky vedle sebe. A nebyla to náhoda ...

Myší vzbouření

Proč bych to konečně zapíral. Stalo se to v redakci Mladého hlasatele - a bašta!

Myši měly totiž ve sklepe sněm a když po schvalovacích volbách do výboru a po pokladní zprávě přišly na řadu volné návrhy, přihlásila se jedna myška a řekla:

"Vážené shromáždění. Jistě jste si již povšimli, že v Mladém hlasateli nebylo ještě ani rádečku o nás, vznešeném myším národě. O kdejakém slonu tam již byla řeč /např. tenhleten Pu Lorn Hrozný/, ale že by napsali někdy něco o nás, to se ještě nestalo."

"Ano, ano", ozvalo se bouřlivé pištění po té řeči. "Myslí si, že se o nás nedá nic napsat" - "Jsme pro ně příliš ubohé, než aby se s námi zabývali." - "Nevědí o nás. My se jim tedy přihlásíme!"

Debata dostala prudký spád a nakonec bylo určeno, aby se do redakce vplížily tři myši, které by nějakou vhodnou formou upozornily na křivdy páchané na myším národu. A jako nejúčinnější a nejvynalézavější byly vybrány Picka, Ficka a

Micka. A hned aby se daly do práce. Myšky chtěly jet nejdříve do redakce výtahem, protože se nalézá až v prvním poschodí. Ale výtah v noci nejedí a tak šly myšky tedy hezky pěšky.

Vyhopkovaly po schodech, ve dne tak rušných, nyní strašidelně tichých. Jen z podzemí sem doléhá rámus tiskařských strojů. Skulinami pod dveřmi vyběhly myšky až do redakce. Jemine, těch stolů a skříní tady! Které patří asi Ml. hlasateli? Nad jedním takovým žlutým stolem je připíchnuta ručně malovaná slovenská adresa v obrázku, poslaná od nějakého bouřlivého Slováčka-čtenáře redakci. Tento stůl to bude zcela určitě. Ano, jsou tady hromady dopisů, každý začíná "Milý mladý hlasateli" nebo "Vážená redakce Mladého hlasatele". Na jednom z dopisů je dokonce "Pane Hlasatel". Tadyhle jsou hromady křížovek, hádanek, támhle zase rukopisy článků.

Myšky se nejdříve vydrápaly na desku stolu, pak vlezly do velikého hlavního truhlíku a zde se probíhaly.

Ficka se ale pořád chechtala, až spadla někam dolů dovnitř za truhlík a nemohla ven. Picka jí chtěla pomoci a jak k ní utíkala, převrhla v truhlíku schovaný kalamář s inkoustem. Micka zatím zabloudila v postranním malém truhlíku, do něhož přelezla z velkého, a protože už byla hodně ospalá, usnula tady pod hromadou papírů. Co se stalo s Fickou a Pickou historie dále nevypráví. Jen tolik je jisto: ráno přišel do redakce pan redaktor a jako vždy první otevřel vedlejší postranní truhlík. Zpod papírů koukal provázek. "Co to tu mám za provázek?" divil se pan redaktor. "Kde se tu vzal?" Vzal za provázek - ale - ouha! - provázek se panu redaktorovi vyškubl z ruky, něco se pod papírem zatočilo a šup - z truhlíku přes ruku pana redaktora vyskočila ven myš. Byla to Micka.

A teď začala mela. Pan redaktor něco vykřikl a rázem byl u dveří. Co vykřikl, to už se teď po tom rozčilení nikdo nepamatuje. Ale bylo to něco jako "jejda" nebo "jeminkote" či tak něco podobného. Slečny vykřikly také a skočily na židle.

Vedle jiný pan redaktor jen pořád volal: "Já se divím, že se tak bojíte", ale sám přitom seděl pořád na svém stole a za živý svět by z něj nestoupil na zem.

A za těchto hrůzných chvil bylo doděláváno 25. číslo Hlasatele. Když jsme jej četli, netužili jsme, co se při jeho přípravě sběhlo. Ale přesto dlouho po té události každý den ráno, než pan redaktor otvíral truhlíky stolu, neopominul nikdy pořádně na stůl předem zabouchat a slečny si pro jistotu stoupily na židle, neboť člověk nikdy nemůže vědět, co na něj vyskočí z takového truhlíku. Teď je to ovšem už jiné. Redakce se přestěhovala do třetího patra a redaktor dostal nový černý stůl, do něhož se myš nedostane. A myší národ? Psalo se o něm v Hlasateli, a to mu patří. Má co chtěl!

Jak se dělá papír

Hoši IV. ročníku občanské školy v K. už měli několik prohlídek různých továren za sebou, ale nikdy se na žádnou tak netěšili, jako na dnešní výpravu do továrny na papír. A nebyli nikterak zklamáni.

Když dorazili do nádvoří papírny, první, co je přitáhlo, byl prazvláštní chemický zápach, jaký ještě nikdy necítili. Nebyl zrovna příjemný, ale také ne nesnesitelný. A již je tu jeden ze závodních mistrů, usměvavý, ochotný muž, přidělený výpravě jako průvodce továrnou.

"Tak co bych vám tak ukázal nejdřív," hovořil k hochům, a už jistě předem ví, co a jak ukáže a vyloží, aby hoši aspoň trochu pochopili výrobu papíru.

"Prosím vás, z čeho se papír vůbec dělá?" vyhrkl Jenda Mikšů.

"To nelze říci jedním slovem", usmíval se mistr a vede přitom hochy do jedné z továrních budov.

"Surovinu k výrobě papíru tvoří vlastně každá rostlina, z níž se dají po různých úpravách získat dostatečně spleťtá vlákna. Většinou to jsou stromy, ze kterých je dnes papír vyráběn, a to je jedle a smrk. Ale také lze použít lnu, konopí, kopřiv, juty, bavlny atd. Záleží na tom, jaký druh papíru míníme vyrobit."

V budově je silný hluk a mistr teď musí skoro křičet, aby mu hoši rozuměli.

"Stromy se už očistí v nejhlubším lese. Po porážení stromů nechají se tam větve a oloupaná kůra. Odsekají se výčnělky z kmenů a odstraňují se suky. Aby různé chemické přípravy dřevo dokonale prostoupily, musí se stromy napřed rozdrtit v továrně na tzv. "štěpku". To se provádí zde."

Vešli do ohromné místnosti a hoši viděli, jak polena 1 až 2 metry dlouhá, již bez kůry, byla řezaná na koláče 20 - 35 cm silné. Některý koláč se již při

Jestřábe, vypravuj 01 díl

svém odříznutí od polena rozdobil, jiný zůstal ještě v celku.

"A zde se dřevo drtí. Tento stroj se jmenuje drolírka. Z něho padá rozdrobené dřevo na různé hustá síta, jimiž je "štěpka" tříděna na různé velikosti. A takto vytríděné žene se vzduchem do zásobníků nad vařáky, které jsou již mimo tuto místnost. Ze zásobníků pouští se potom štěpka do vařáků, jež se po naplnění uzavrou. Po rozpuštění sulfitového louhu začne se jenom štěpka vařit. Přitom se neustále kontroluje, jak vaření pokračuje."

Za těchto slov míjeli hoši s mistrem další místnosti s nejroztodivnějšími stroji, z nichž některé sahaly až do následujícího patra.

"Když je drť správně uzavřena, uzavře se přívod páry, odpadní louh se přežene do sběrných nádrží a nastane propírání várky vodou. Potom je uzavřená surovina dopravena na rafinaci. To se děje zde."

Ukázal hochům ohromný kuželovitý buben.

"V něm se otáčí proti sobě dvojice os opatřených ozubím. Uvařená štěpka padá mezi ozubce a za přítoku vody je jimi rozptylována na jednotná vlákna a dává tak jemnou vláknitou kaši. To je první stanice tohoto čištění, po ní následují ještě další tři. Po projití všemi čtyřmi stanicemi je celá várka štěpky odvodňována. Tím získáme z hmoty svitky, takzvané "pololátky", z kterých dalšími pochody děláme celolátku."

"To se skládá ovšem zase z mnoha úkonů. "Pololátka" je mleta na různé způsoby podle předpisu, jaký papír má být zhotoven, je zakližována, plněna přísadami a barvena. Všechny tyto úkony se provádějí v přístroji zvaném kalandr."

Dovedl hochy po různých schodištích k němu. Byl to nekonečný žlab jdoucí přes celou místnost. V jeho podélné části byly umístěny mlecí soustavy skládající se z válců a nožů.

"Máme-li vyrobit papír klížený, totiž takový, na němž by se nerozpíjel inkoust, přimísíme do pololátky pryskyřičné mléko. Abychom obdrželi u papírů různé vlastnosti, jako např. lepší hladkost, tiskuschopnost, měkčí hmat a pod., přidáváme různá jiná plnidla. Např. kaolin, talbum, atd. Má-li být papír barevný, přidáváme barvivo."

Hoši právě viděli jasně zelenou hmotu, z níž měl být vyroben zelený papír. Přešli po různých můstcích a schodech nad ohromnými káděmi s různobarevnými hmotami.

"Z kalandru jde již papírovina do parního stroje," pokračoval mistr. "Ten vás asi nejvíce překvapí."

Vešli do dlouhého sálu, kde hoši uviděli stroj, poměrně nízký, ale táhnoucí se přes celý sál. Stroj hučel, desítky koleček a válců se v něm točilo. Skoro na povrchu stroje běžel nekonečný pás papírů, různými válci přidržovaný. Z některého válce na papír tekla voda, jiný válec byl rozpálen a vodu z papíru opět vysušoval. Jiné válce měnily směr běžícího pásu papíru a ten se ztrácel někde v útrobách stroje, aby se ukázal opět o kus dále zase trochu pevnější. A na konci stroje se pás navínoval na veliký kotouč, v kteréžto podobě papír zůstává již jako zcela hotový.

"V tomto stroji," vykládá mistr hlasitě, "se papírovina míchá a čistí. Tvoří se z ní dlouhý papírový pás, jehož šíře se dá regulovat strojem i na milimetry. Na síťové části stroje se odvodňuje, lisuje. Zde na těchto horních válcích se suší, tady se hledí, aby nebyl drsný."

Kotouč hotového papíru, jak ho vidíte navínovat se na konci stroje, přichází pak do řezačky, kde je řezán na archy různých rozměrů podle přání.

Nu a to je zhruba ukázána výroba papíru. Mnoho věcí jsem vám neukázal a nepověděl, museli byste zde být několik dnů, než bych vás všude provedl a vše podrobně vysvětlil."

Hoši se loučí, děkují za výklad a do přeplněné mysli hučí jim na cestu důmyslné papírové stroje.

Jezdíme na toboganu

Ještě než skauti vystoupili z nákladního vagónu naproti louce, na které si měli postavit svůj skautský prázdninový tábor, vůdce každému z nich přidělil, co bude dělat, aby se ani vteřinka času nepromarnila.

Šest nejsilnějších hochů půjde ihned do mlýna o kus cesty dále a budou vynášet k řece dříví uschované tam od loňského tábora. Zbynda půjde s nimi, ale vypůjčí si ve mlýně jen pramici a přijede sem pod zastávku, kde budou převezeny na tábořiště na druhé straně řeky bedny s nádobím, stany, zavazadla všech hochů atd.

Čtyři určené hoši se první převezou, až Zbynda přijede s pramicí, a odejdou

přes les do vesničky, aby tam nakoupili kůly ke stavbě tábora a přinesli je dolů na louku.

Kurim, Julka a Ala budou pak převážet věci a bedny od zastávky na tábořiště. Luděk bude u věcí na hlídce.

Starší zkušený hoši se převezou při druhé jízdě pramicí a vyměří na louce půdorys tábora a vykolíkují, kde který stan bude stát. Pecha s Trískou budou kopat latrínu a odpadovou jámu.

A teď zatím všichni, než tu bude pramice, budou nosit bedny, kufry, košíky a torny dolů k řece z vysokého železničního náspu od zastávky. Jen Špígl pojedě do městečka ihned na kole a koupí tam na pile nějaké dříví pro nové stany.

"A jedno prkno šest metrů dlouhé po jedné straně hoblované," křikl vůdce ještě na Špíglu, sedajícího na kole.

A tohle prkno, takhle náhle přiobjednané, stalo se záhadou dne.

"K čemu je budeme potřebovat," tázali se hoši sami sebe, když se vůdce tvářil velmi tajuplně a nechtěl nic prozradit.

"To bude asi na skákání do vody," mínil Jaromír.

"Anebo bude rozřezáno a uděláme z něj nový stůl na kuchyň," řekl Tulek.

Při práci se hoši každou chvíli setkali. Zde byl měřen půdorys, tam hoši převáželi a nosili věci, hlouběji v lese byly kopány dvě jámy, podél vody běží tři hoši do mlýna pro vlnkový stožár. A na cestě potkávají na řece pramicí, plavící se do tábora s dřívím na stavbu. Boža na ní - coby kormidelník, křičí na hochy na břehu:

"Tak to prkno bude na tobogan. Jestřáb to říkal."

"Jestřáb" je vůdce tábora a tobogan, to je taková hrozně krásná klouzačka vedoucí do vody. - Zpráva se šíří rychle mezi táborovým mužstvem. Hoši, jdoucí do mlýna pro stožár, křiklí tu novinu těm, kteří kopají v lese jámy. Ti to sdělí dále chlapcům, přicházejícím z vesničky s nakoupenými kůly. Ve mlýně hoši, vynášející dříví ke břehu, už to také vědí.

"Já ten tobogan, Jestřábe, postavím," křičí vždy ochotný Zdeňka Kocher.

"Já bych našel písčité místo ve vodě," domlouvá se Gaučo. Každý se té jeho ochotě směje. Sluníčko pálí a při hledání místa by se krásně koupalo. Jinak se může koupat až po práci. Ta je přednější.

"Zamlouvám si tlučení kůlů k toboganu," hlásil se hromotluk Boža.

"A jak se na tom toboganu jezdí? To se rozbijí plavky ..." děsí se Tomek Herbenů.

"Sjíždí se na vozíčku," prozrazuje vůdce.

"S kolečkama?" diví se tuďouš Černoušek.

"Ale kdepak," směje se vůdce. "To bude ohoblované sedátko, které bude mít ve spodu dvě lišty. Těmi se nasadí na prkno toboganu jako na kolej, prkno se namočí, namydlí a vy sjedete i s tímto vozíčkem do vody."

"Já ten vozeček udělám," prohlásil hrdě Koloušek a běží někam k hromadě dříví, vykládaného z pramice. Tríska za ním letí s tvrzením, že má "prima" hřebíky a že sedátko tedy určitě musejí dělat spolu.

Ale až třetí den se dali hoši do stavby toboganu. To už byly postaveny všechny stany, vztyčen stožár, bezpečně zasazený do hluboké jámy a udusaný, vystavěna celá kuchyň s několika stoly, vlastnoručně hochy zdobenými, jídelna s lavicemi a dalšími jejich stoly, oboje přikryto prkennou střechou, z beden urobena skříň na nádobí a potraviny, a to vše, prosím, z nepřipraveného hrubého dříví na zcela prázdné louce, kde před příjezdem hochů nebyl zatlučen ani jeden kolík.

Však to hochy těšilo, že si tu celou svoji skautskou vesničku tak sami a krásně a rychle postavili.

Místo pro tobogan bylo vybráno samozřejmě hned u tábora, asi patnáct metrů od stanů. Na svažujícím se břehu stála klouzačka na dvou dřevěných kozách, z kůlů zhotovených a zatlučených do země. Skláněla se do vody hluboké asi metr v polovině a dole na konci opět podepraná ještě dalšími kůly. Dolní byly zatlučeny již do dna řeky. Aby bylo možno dobře nahoře nasedat, byly udělány k začátku prkna slepičí schůdky.

To bylo vzruchu, když byl tobogan hotov! Mnoho ochotných dobrovolníků se nabízel, že provedou "zkušební jízdu", "jestli je ten tobogan udrží", atd.

Ale vůdce nedovolil: "Ježdění na toboganu se musí slavnostně zahájit," povídal jenom. "A to bude dnes odpoledne ve tři hodiny po povinném odpočinku."

Tobogan byl "úředně" zapečetěn. Před schůdky k němu byly zabodnuty dvě tyče a mezi nimi napjata stuha. Nahoře na prkně připraveny ke startu, patřičně zabrzděny, trůnily majestátně dva vozíčky, vyrobené kolouškem.

A odpoledne to začalo. Vůdce, který nezkazil žádnou legraci, dělal teď jako ministra táboření a dal se dovézt k toboganu nacpaný do velkého dětského žebříňáku.

Jestřábe, vypravuj 01 díl

U toboganu bylo již shromážděno táborové mužstvo, zuřiví reportéři cvakali aparáty, trubač troubil skautskou fanfáru a každý netrpělivě očekával, co bude dál.

Vůdce - "pan ministr" - se vyškrabal ze žebříňáku, nasadil vážnou tvář a vážně zahovořil:

"Dělníci a inženýři, jménem ministerstva táboření děkuji vám za vaši velkolepou vodní stavbu, která svou bezvadnou technikou překonává vše, co až dosud bylo u nás podobného kdy postaveno. Náš tábor vám nikdy nezapomene, co jste pro něj vykonali."

Pak za obecného řehotu obrátil se na kolouška:

"Pane továrníku Koloušku, konstruktéře závodních vozů, blahopřejeme vám k vyrobení dvou vozů pro toboganovou dráhu a děkujeme vám za ně."

Sopka představoval zástupce táborového mužstva a děkoval ministerstvu táboření za tobogan. Po něm učinil "projev" Koloušek. Nevěděl pořád, co by mluvil, a tak jen řekl:

"No jo - ehm - tedy jako - že jo - teda dobře - a tím bych tak asi skončil."

Kdekdo se chechtal. Ala chtěl troubit, ale pro smích nemohl. Vůdce přestříhl pásku a tím byl tobogan otevřen. Pak provedl zahajovací jízdu. Za napjatého ticha vylezl na tobogan, usedl na voziček a rozjel se po prkně k hladině.

Ala tobogan byl dole málo namočený - nebo co - snad voziček nebyl ještě dost zaběhaný - a tak zkrátka a dobře asi čtvrt metru od konce prkna nad vodou voziček zadrhl na prkně, naráz se zastavil a pan ministr táboření si to hezky štrádoval do vody po hlavě, jen to brčelo.

Pak nastalo legrační vyšetřování, říkalo se něco jako sabotáž, atentát, pan inženýr Koloušek měl být popraven - no, byl z toho velký poprask. Nakonec sjel do vody po toboganu, už bezvadně fungujícím, Sopka ve starém stejnokroji, což pak dodalo slavnosti teprve jaksepatří a sluší lesku - nu a pak už se jezdilo vesele a bez nehod obecně, každý se mohl svézt kolikrát chtěl a každý toho také plně využil, až už nebyla v řece žádná voda, jak ji hoši vycákali.

Táborový oheň

Už ráno při nástupu se hoši dozvěděli, že dnes večer bude táborový oheň. Taková věc je velká událost, protože se koná jen někdy, aby nezevšedněla, a proto je nutno náležitě ji připravit.

"Já postavím hranici," nabízí se Jirka Haškovců.

"A budeme u něho hrát divadlo, aby se návštěvníci bavili," křičí statní hoši radostně.

"Třeba to s tím pianem!"

"Nebo předvedeme liliputána, Žužu vyskoč!"

"A já připravuji na táborový Spolek Pistolníků dva nové výstupy," hlásí se hrdě Tonda Zetku, zvaný Táta Pistolník, a mizí se svou partou do lesa honem cvičit k divadlu, aby si neudělali večer ostudu.

"A my uděláme zase lampióny jako posledně," oznamuje Jang s Flikem.

Suchý strom, věnovaný lesní správou, je odborně vykácen za dohledu pana lesního a rozřezán do stupňovité hranice. Během dne je pak ještě dáno kromě jiného na program též sbírání chrastí, čím více ho bude, tím lepší a hlavně delší bude oheň. Hoši to vědí, a proto se poutivě činí.

Na táborovém náměstíčku mezi stany smolí sídlo, Flik a Jang barevné lampióny fantastických tvarů. Večer vytáhnou tři z nich na špičku stožáru a ostatní rozvěsí na místa, kde se budou u ohně předvádět výstupy. Bude to strašidelné osvětlení.

Jiní hoši se radí, šuškájí si potichu a zase se chechtají. Panečku - to bude dnes divadlo! To se budou návštěvníci z okolních samot, z hájovny, ze mlýna i odjinud smát!

Když se setmělo, bylo už vše připraveno. Hoši nastoupili k táborovému ohni ve vzorných skautských stejnokrojích. Žádné pokrývky, žádné tepláky, žádné opékání vuřtů nad ohněm - to se u pořádného skautského táborového ohně nedělo!

Hranice se rozhořela velkým čistým plamenem. Slavnostní ticho se rozhostilo kolem.

Až vůdce rozpřel hovor:

"Ani jste si, hoši, snad neuvědomili," pravil, "že dnes je právě polovina tábora za námi. Zatím jste se dobře drželi. Pracovali jste pěkně, vykonávali jste správně svoje povinnosti. A těch je dost, jak víte sami nejlépe. Sami jste si postavili celý tento tábor, každý den od rána do večera čeká na vás plno práce. Od ranního cvičení, uklízení svého stanu, vaření, vyprání prádla, mytí nádobí, skautského výcviku zkouškového a všechno to jiné, čemu by nikdo, kdo to

Jestřábe, vypravuj 01 díl

neviděl, nevěřil, že to děláte sami a dobrovolně, všechno konáte správně. Většina z vás by mohla klidně a pohodlně trávit prázdniny u svých strýců a tetiček, tak jako hodně vašich kamarádů, kteří neskautují. Tam by vám možná přinesli snídaní až do postele. Ale zde si ji musíte uvařit sami. A ty kupy nádobí a drhnutí stolů v kuchyni a vyčistění kamen, každý den třikrát a vše důkladně - o tom ani nemluvě.

Ano, drželi jste se hezky v té první polovině tábora. Vytrvejte tak i ve druhé! A teď k zábavě."

Kytary a mandolíny začaly ráznou písničku a kruh hochů kolem ohně vesele zpívá. Sousedé z chalup se usmívají, kývají si do taktu a mladší z nich si občas zpívají s nimi.

A pak už je tady první výstup. Dva hoši přinesli velký kufr, velmi těžký. Jeden z nich předstoupil kupředu, ukázal na druhého a zahovořil:

"Vážené obcenstvo, tadyhle mistr Šnupička, virtuos na harmonium, zahraje vám některé skladby."

Mistr Šnupička, ač mu v koutcích úst podezřele škube, vážně se uklonil, zasedl na kufr a teď napodobuje hmaty rukou na klávesnici. - Hmatá, hmatá - a z kufru se line krásná harmoniová hudba.

Najednou se však děje něco podivného: mistr Šnupička přestal hrát, ale z kufru to zvučí písničkou pořád dále! Pak hudba umlkla a mistr Šnupička marně hmatá znovu dále. A hned přestane hmatat, harmonium hraje samo! Podivná náhoda!

Obecenstvo se pomalu rozchechtává, mistr Šnupička dopáleně obíhá kolem vrtohlavého harmonia, chvíli do něho mamě řeže, pak zase ustrašeně odskakuje a zlostně cosi vykřikuje.

Najednou - víko kufru - harmonia se otvírá, z kufru vyskakuje Emflek s harmonikou a křičí: "To víte, já vám v tom kufru za mizerný bombičko budu dělat s harmonikou zázraky!" a utíká do tmy.

Než se připraví druhý výstup, opět se zpívá. Hoši jsou rozezpívání - zvučí zde dvou i tříhlasý zpěv.

A už se rozhrnuje primitivní opona před dalším výstupem. Na vysoké bedně je maličký podivný trpaslík. Boty, malý kabátek až k nim, hlava bez krku, širák na ní, ruce dosahují až k nohám, podivně veliká kulatá záda. A Zoubek už vysvětluje:

"Podarilo se nám ohromným nákladem dopravit na svůj tábor trpaslíka z nově objeveného trpasličího kmene ve vnitřní Africe. Je to polož víře, poločlověk, mluvit nedovede a dorozumíváme se s ním jen posuňky. Živí se hlavně čokoládou, a tak kdybyste tady někdo nějakou měl, tak byste se mu moc zavděčil." /Nikdo náhodou nemá, což trpaslík pozoruje se zlobnou tváří, třebaže neumí mluvit a neměl by tedy ani rozumět, co se zde o čokoládě mluvilo!"

Zoubek pokračuje: "Naučili jsme našeho Žužu už některým kouskům. Žužu vyskoč!" Trpaslík Žužu nevyskočil. "Tak Žužu - co jsem řekl?" kátí se Zoubek.

Žužu mu rafl po ruce a dostal pohlavek. Pak vyskočil. "Žužu, chceš čokoládu?" Žužu nelidsky zařval. "Jo - dyť voň tady nikdo nemá," vysvětluje mu lítostně Zoubek. A teď se stalo něco: snad chtěl Žužu vzteky vyskočit, či co - ale bedna, na níž stál, se najednou převrhla dopředu. Kupodivu - boty zůstaly ve vzduchu, vždyť v nich nebyly žádné nohy, ale ruce jednoho ze dvou hochů, kteří v jednom dlouhém plášti oba za sebou zahalení, trpaslíka představovali. Jeden z nich svými rukama, v botky obutýma napodoboval trpaslíkovy nohy, druhý pak, schovaný pod pláštěm za prvním hochem, dal trpaslíkovi o něco výše ruce, které smekaly z hlavy prvního klobouk a podobně. Ted' byl úspěch ještě větší než prve při harmoniu.

A již přidupali Pistolníci a tančí svůj divoký rytmický tanec s dřevěnými, vlastnoručně vyrobenými revolvery. Pak mají ještě jednu scénu, v níž zálesáci se holedbají svou odvahou, s níž půjdou proti obávanému lupiči. Když se pak tento objeví na scéně, jsou naráz všichni odvážlivci pod stolem. A jen odejde, vystrachá se Táta Pistolník zpod stolu a povídá:

"Víte, proč jsem se sem schoval? Protože na takovýho malýho přece nemůžu ani jít, s takovým mrňousem se přece nebudu prát..."

Jeden výstup střídá druhý.

"Citování duchů" - "Schůze spolku nebojácných" - "Zpěvácké sdružení Fistuška" - a do toho všeho písničky, vyprávění a všelijaké taškařice.

Nakonec ještě "Dobrou noc". Nebe je plné hvězd, přitímí se vkrádá v kruh u dohasínajícího ohně. Hoši stojí a drží se křížem všichni za ruce. Je to znamení jednotnosti, bratrství, věrnosti.

"Ukončuji táborový oheň," pravil pak vůdce.

"Dobrou noc!"

A za chvíli spí již hoši ve svých stanových chaloupkách, aby byli odpočatí k zítřejší každodenní práci.

O starém vagónu

Jako černý had se svítícíma očima vyjel nákladní vlak do ztichlého nádraží. Již se stmívalo. Lokomotiva se zableskla barevnými světly, kola vagónů dozpívala svou železnou píseň:

"Jen vpřed, jen vpřed, stále vpřed," skřípla a zastavila se.

Několik lidí vyběhlo z nádražní budovy i z vlaku s papíry v rukou, lokomotiva pak byla odepnuta a jela kamsi do houstnoucího šera nádraží. I lidé se brzo odklidili a v usínajícím nádražičku se rozhostil klid.

Vagóny osaměly, odpočívaly po celodenní jízdě. Žádnému z nich nebylo ani do řeči po tom parném, namáhavém dnu. Jen naproti vedle kolejí stál vyřazený osobní vagón, nyní již bez kol, a ten byl rád, že našel sousedy na kus řeči.

"Z daleka - kamarádi - z daleka?" zeptal se.

"Inu - z daleka," odpověděl mu jeden z vagónů na kolejích, "až z Moravy, a ještě notný kus mám před sebou. Kat aby to spral."

"I nehubuj, kamaráde, nehubuj," chlácholil ho vyřazený vagón bez kol. "Buď rád, že můžeš ještě jezdit. Poznáš svět a zažiješ podivuhodné příhody. Jak rád bych jezdil ještě jednou tak, jako ty. Hoj - to by byly veliké a slavné dny. A už je po všem. Což vy - mladíkové - můžete si naříkat a povídat o životě! Vždyť jste teprve několik let v provozu."

"Vidíme, vidíme, že jsi nějaký starý vysloužilce," ozval se jeden z vagónů na kolejích trochu kousavě. "Vypravuj nám tedy něco ze svého života, noc je dlouhá a rádi vyslechneme něco zajímavého."

Starý vagón si vzdychl a začal:

"Vystavěli mě před mnoha a mnoha lety. Byl jsem krásný, lesklý, vše na mně svítilo novotou. Spolu s několika jinými kamarády posadili nás na otevřené koleje a poslali do světa. Co jsem toho zkusil! Lány světa jsem projížděl, v létě vyprahlé, horké, v zimě zasypané sněhy, v mrazu i slunci, ve dne v noci.

Někdy jsem jel poloprázdný, jindy tak přeplněný, že jsem stěží dýchal. Ale nikdy jsem nezažil takový nával, jako když se vraceli vojáci ze světové války domů.

Lokomotiva nás zavezla skoro až k zákopům. Naložili do nás vojáky rozstřílené i zdravé a nastala jízda plná béd a nářků. Trvala několik dní a nocí. Zdraví vojáci leželi a stáli i na střechách a stupátkách i náraznicích. Chvilí co chvíli spadl nějaký voják v nejprudší jízdě mezi naše kola, když mu ruce několikahodinovou námahou zdřevěněly a povolily. A co vojáků si rozbilo lebky o nízké viadukty nad tratí, jež v noci nebylo vidět. Leckterému vojákovi se kulka vyhýbala po celou válku. A když jel domů, smrt ho zaskočila na kolejích, ve chvíli, kdy ji nejméně čekal.

Mnoho takových jízd jsem vykonal. Také několik neštěstí jsem zažil, dvě železniční srážky a jiné nehody. Vždy mne opravili a znovu poslali do světa. Ještě jsem nebyl dosti stár, abych byl vyřazen z kolejí.

Pak skončila válka a v polích se zase ozýval zpěv a zvonění kos, všude byl klid a mír. A já jsem opět projížděl ztichlými kraji, sta a sta nádraží jsem navštívil, i v cizině jsem se často ocitl. Byla to velká práce, ale těšila mne. Vždyť jsem k ní byl určen a zdolal jsem ji.

Až jednou jsem začal polevovati. Jednou to byla ložiska, pak zase zlobily brzdy, párové vedení, trhlina na kole. Byl jsem více v dílnách než na tratí. Viděl jsem tam rozbité, rozmačkané vagóny z nejpodivuhodnějších neštěstí. Dělníci je rozebírali do starého železa, jen nějakou součástku, náhodou nepoškozenou, mohli upotřebit u jiného vagónu. Litoval jsem ty rozbité kamarády, pro něž už byl navždy uzavřen svět. Mě vždycky poslali po opravě ven, znovu do modrých dalek po lesklých kolejích.

Až jednou! Muži v modrém obleku a s papíry v rukou mne dlouho prohlíželi, oklepávali a nakonec řekli: "Vyřadit!"

Odebrali mně kola a na dvou plochých vagónech odvezli mne sern. Zamkli mně celý svět, jehož noviny se dovídám od projíždějících kamarádů zde.

Za tichých, dlouhých nocí sním o lesklých kolejích, rozběhlých tam do těch modravých dalek. Vidím zase v duchu záplavu barevných světéllek na velkých nádražích, slyším v srdci tu píseň nás, vagónů, kterou jsem zpíval několik desítek let:

"Jen vpřed, jen vpřed, stále vpřed..."

Oněměl jsem, vzali mi kola, která ji zpívala. A je nás hodně, takových oněmělých kamarádů, skoro na každém nádraží uvidíte nějaký.

Ale vy máte ještě kola! Nebuďte tedy na práci! Buďte rádi, že nejste staří, že ještě můžete pracovat a zpívat.

Jestřábe, vypravuj 01 díl

Hledte - svítá! A tam se k vám už připojuje zase lokomotiva. Jeďte a pozdravujte svět. Můj krásný veliký svět. A zpívejte! Zpívejte!"

A vagóny se rozjely, odpočaté, zmoudřelé a zpívaly ze všech sil svých železných srdcí:

"Jen vpřed, jen vpřed, jen stále vpřed..." Starý odřený vagón, bez kol, obrostlý travou, osaměl.

Tajemství osamělého vozu

Kolečko vesele frčelo po dobré lesní cestě. Však se také Moja důkladně opíral do jeho pedálů! Kolikrát už jel po téhle cestě za tu dobu, co tady mají tábor.

Dnes jel z tábora do městečka vyřídit spoustu věcí. Nakoupil zásoby, odevzdal na poště dopisy z celého tábora a došlé zas přijal, kamarádům obstaral drobné nákupy - nu a teď se vším tím jel zpátky do tábora. Už aby tam byl! Obstarávání bylo tolik, že se dnes hodně opozdil. Musel čekat v obchodech, na poště ztratil asi dvacet minut, ale nejhorší bylo čekání u hodináře, kde dával spravovat Jirkovy hodinky. A teď se už stmívá. Proto tak Moja kolečko popohání. Zelenavá tma už na všechno dopadá, Moja spouští dynamko na předním kole. Začalo bručet a žlutavý proud světla osvětlil cestu. Moja si nahlas hvízdá. Všechny písničky, které zná! Nikdy jindy skoro snad ani nepíská, ale když jede rychle na kole, musí pískat. To už je takový Mojův zvyk. Snad ta rychlá jízda ho k hvízdání sama nutí.

Mojovi je dobře a lehce. Jeho torna je sice těžká, ale Moja má radost, že mu kolečko tak pěkně jede, že už bude v táboře, že kamarádi dostanou dopisy z domova, že všechno ve městě zařídil, zkrátka, Moja má desítky důvodů, aby mu bylo dobře. Kolečko drnčí, dynamko zpívá a Moja hvízdá z plných plic.

A náhle to všechno přestalo. Bum! Ozvala se rána, kolo silně zadrnčelo, světýlko pohaslo a Moja přestal hvízdát. Tisíc hromů! Píchla duše! A jak pěkně, panečku! Ohromný rezivý hřebík je zabořen do pláště kola.

Moja spíše nahmatál, než uviděl tu nehodu. Světlo zhaslo hned, jak se přední kolo přestalo točit. Co teď? Na správkou v té tmě není ani pomyslení. A do tábora je to skoro tři čtvrti hodiny pěšky. Moja beznadějně ohmatává plášť. Je naprosto měkký, nic se nedá dělat.

Podivné ticho bylo všude kolem. Dokud jel, kolo šustilo, kožené popruhy torny vrzaly a Moja hvízdal. Ale teď bylo ošklivé ticho. To je v některých chvílích horší než největší rámus.

Moja vykročil s kolem. Mrzutá nálada z nehody brzo zmizela, ale starost Moja má. To divné ticho mu ji nasadilo do hlavy.

Moja nese do tábora plno věcí. Také nějaké peníze má. Je tu taková tma a on je docela sám. Je tu opravdu sám? Mimoděk se rozhlíží. Za každým stromem jako by někdo stál. Ne, Mojovi není volno u srdce.

Teď se cesta svažuje k řece. Rozšiřuje se a za chvíli vytvoří volné prostranství. Po jedné straně je řeka, na druhé skalnatá vysoká stěna, kde lidé občas lámou kámen. Les na chvíličku ustupuje a tak je zde trochu světleji.

Moja se zastavuje. Ale teď už není takové ticho. Moja slyší podivný zvuk: Tuk - tik - tok - tuk.

Co to kde je?

Dole na rozšířené cestě stojí opuštěný venkovský povoz. Dost vysoký, podivně vypadající. A zdá se, jako kdyby odtamtud se ozývaly ty nepříjemné zvuky. Moja marně napíná zrak. Nevidí nic než obrysy vozu - jen chvílemi se mu zdá, jako kdyby se tam na voze něco pohybovalo. Nemůže na to přísahat, vůz je přece ještě dost daleko a je tma.

Zase si vzpomněl na peníze. Kdyby tak mohl z cesty odbočit. Ale nejde to. Po jedné straně řeka, po druhé skála. Tam by se kolem nedostal ani ve dne a bez nákladu.

Moja s bušícím srdcem vytahuje nůž. Pak jej zase ukládá a zvedá ze země velký kámen. Studí do rozpálené dlaně. Tak to bude lepší. Kámen, kdyby bylo zapotřebí, se dá hodit.

Se zatajeným dechem Moja znovu vykročil. Dynamo vypnul, aby na sebe zbytečně neupozorňoval. Ve spáncích mu buší krev. Svírá křečovitě kámen. Má dojem, že v nejbližší vteřině se musí do ticha ozvat strašlivý výkřik. Nebo proti němu někdo vyskočí z vozu. Podivný tikot je silnější a silnější. Ano - už není pochyb, přichází přímo z vozu!

Moja obchází vůz jak nejvíc může, tlačí se s kolem až ke skále, aby byl aspoň z jedné strany chráněný. Oči má vytřeštěné na vůz, prudce a krátce dýchá. Tuk - tik - tik. Kdyby byl Moja o dvacet kroků dál, už by bylo všechno dobré.

Jestřábe, vypravuj 01 díl

Teď je Moja s vozem v jedné přímce. Zastavuje se, ačkoliv ho něco nutí, aby odhodil kolo i tornu a zběsilým útekem odtud zmizel. Jenomže – uprchl by včas?

Horečně přemýšlí, pozoruje. A náhle přichází vysvětlení podivného zvuku. Moja si vzpomíná, jak odpoledne na vůz nakládali písek vytažený z řeky. Ano, je to tentýž vůz. Písek je mokrá. Voda z něho kape na tvrdou zem. A každá kapka je jedno "ťuk", které tak Moju vyděsilo.

Moja si dodává odvahy a jde k vozu. Trochu se tím uklidňuje. Ano, vůz je vrchovatě naložen mokrým pískem. Nikdo u něho není. A dole kapající voda hraje svůj tikavý koncert.

A tam vzadu, kde začíná les, objevila se teď dvě světýlka. To jedou dva táborníci Mojovi naproti. Poslal je vedoucí, když se Moja do soumraku nevrátil. Brzy se setkali. Jeden od Moji převzal tomu a jel napřed. S druhým Moja došel pěšky.

Večer se táborníci sešli na černé hodince a Moja musel vyprávět, jak to bylo s tím frkáním u opuštěného vozu.

Jestřábe to bude "prima"!

Už v duchu vidím vyskakovat ty různé mluvnické mravo-árce a slyším, jak mně říkají: "Ale, ale, pane Foglar, neříká se "prima", ale výborné, báječné, povedené, jedinečné, nádherné a podobně!" Načež já ihned zdvořile vysvětlím, že "to já jako nic, to že ty druhý" a zkrátka, že ten nadpis dnešního povídání vlastně proslovili naši dva hoši, Kolouch a Sídlo, nikoliv já.

Stalo se to ještě, než jsme jeli na tábor. Jednou mne v klubovně bolely zuby, byl jsem celý nevrlý, s nikým jsem nemluvil a toho využili výše zmínění dva gambusínové a přišli ke mně s následujícím plánem:

Sídlo prý má doma filmovací aparát, a tak že bychom mohli na letošním táboře natočit nějaký skautský úzký film pro školu i dům se hodící. "Jestřábe, to bude prima," končili oba svou plamennou řeč, "to rozhodně musíme udělat!"

Protože – jak jsem již nahoře taktně naznačil – mne tenkrát bolely strašně zuby, nepřemýšlel jsem nic moc o té věci, schválil jsem ji a Kolouch se Sídlem začali svou práci.

Jako první, co bylo "prima", že překročili povolený rozpočet o sto padesát korun. Chvilí se hádali, kdo to zavinil, pak se ale nějak domluvili a svedli to na mne, že prý jsem to asi přeslechl, když mi o věci referovali.

Pak začali ale nepříjemnosti jiné. Ve vlaku při jízdě na tábor se oba filmaři procházeli s aparátem po celém vagóně, na rukávech měli pásky s nápisem "FILM" a na ten vždycky jen mlčky ukázali, když bylo během jízdy /a ta trvala dlouho/ nutno něco vykonat.

V jedné zastávce si usmyslili, že natočí do filmu pana přednostu, jak dává plácačkou znamení k odjezdu. Že prý to bude něco originálního, celý film to prý hnedka pozvedne, nikde to ještě nebylo atd. Utíkali někam z rychlíku, pak jsme se znovu rozjeli a kluci nikde!

"Sídlóóó, Kolouchúúú," řvu zoufale z okénka rozjíždějícího se rychlíku. Ale kluci docela zmizeli někde mezi vozy na jiných kolejích a jen z peronu křičel na mne tázavě "Cóóó?" jeden pán, který se asi podle všeho také náhodou jmenoval pan Kolouch nebo pan Sídlo.

Ve voze zavládlo zděšení. Přemík /později přezvaný "Ozeránek" dle říčky Ozeranky, u níž jsme na Podkarpatské Rusi tábořili /chtěl vyhodit z vlaku za nádražím kufry trosečníků, aby prý tam měli své věci, než se budeme vracet z tábora tudy zpátky, čemuž jsme však s vypětím všech sil zabránili. Ozeránek uraženě odešel na druhou stranu vagónu plivat z okna.

Jiní hoši navrhovali zatáhnout za záchranou brzdu. Jak to Ozeránek uslyšel, hned se vrátil od svého plivání a už se sápal na její držadlo. Naštěstí ale pro svou poměrně malou váhu zůstal viset na držadle a brzda se nezatáhla.

Když nálada dostoupila nejčernějšího odstínu, přišupajdili oba filmaři z vedlejšího vagónu, klidní, usměvaví a vysvětlili nám, že filmovali až skoro u lokomotivy, a když se vlak rozjížděl, skočili do prvního vagónu, prošli hezky klidně a pomalu celým vlakem – no a teď už jsou tady – tak jaképak, Jestřábe, zlobení!

Hned nám bylo všem dobře a veselo, čehož využil Sídlo a vyfotografoval asi na šest metrů drahocenného filmu okenní rám vagónu. Chtěl sice natočit Tatry, ale – "Nák se mu to sesmeklo ..." Pak byl chvíli pokoj, protože za jedno jsme byli u cíle cesty, za druhé bylo plno práce se stavbou tábora a za třetí přišlo.

Ale jednou, když jsem si poprvé za celý tábor dovolil jen na chvílečku lehnout za stanem na deku, přišel Kolouch a povídal: "Tak se ti, Jestřábe, tak skoro až divím. Celé dny si tady jen leží, píšeš si, čteš si a tak všelijak

podobně. Ale abys už udělal to libreto, to tě ani nenapadne. Máme my to tady ale vůdceho!"

Hrozně jsem se zastyděl, udělal jsem libreto, ale teď bylo nutno dle něho vypracovat ještě scénář a ten jsme měli dělat s Kolouchem. A to byl teprve kámen úrazu. Jednou jsem měl čas já, ale on zrovna nutně musil hrát volejbal nebo šel na Nĕgrovec /byl tam asi pětkrát/ nebo odléval někde stopy. Když měl čas on, psal jsem zase já obyčejně táborový deník nebo mne bolely zuby. A takhle jsme to zkrátka měli pořád! Když bylo horko, tak se mně do ničeho nechtělo, když pršelo, tak jsem musil chytat vodu ve stanu nad postelí /zvláště pak pod postelí/ a když bylo tak "akorát", o je, to bylo všude tolik práce jiné, že jsem na milý scénář ani nešlytl!

Ale konečně ke konci tábora jsme jej přece dodělali, přičemž by nás, mimochodem řečeno, byla málem sežrala zmije a Kolouch mně div nepřerazil ruku, když mi na ni "podával" kámen, "však nic si z toho nedělejte, přinesu vám všem dobré třešinky," abych vyjádřil oddílovým úslovím. Hlavní bylo, že byl scénář hotový!

A teď začal tanec. Každý den se točilo několik scén. Někteří hoši měli na filmování vztek, jiným se to ale líbilo, a tak nám všelijak překáželi, kroutili s aparátem, dělali si z nás legraci a tak podobně.

Nejvíce se vždycky nasmáli, když jsme se s Kolouchem hádali. Víte, já byl totiž režisér a Kolouch operatér /Sídlo dělal technického poradce!/ Já mluvil Kolouchovi "do jeho", on zase "do mého" a nikdy jsme se nedohodli. Já tvrdil pořád, že by Kolouch měl spíš točit kolotoč, než film, že neumí udělat ani jeden zajímavý záběr, on zase vyjadřoval silné pochyby o jakostech mých nápadů režiséřských, přirovnával je k německému filmu a vůbec všelijak mne urážel. Sídlo obyčejně mezitím upustil aparát nebo jej vůbec nějak rozbil, a to víte, to byla pro táborové mužstvo nějaká legranda!

A tak jsme doopravdy jen s velkou tíží natočili plných devět cívek vzrušujícího děje, jako např. jízdu na Strágule č. 3, výrobu knedlíků na běžícím pásu, čáp se hrabe ze stanu a podobné jiné kratochvíle.

Jednu cívku /tu první/ jsme si poslali ještě z tábora do Prahy vyvolat. Když nám přišla zpátky, bylo v táboře boží dopuštění. Za prvé jsme přišli na těch šídlových šest metrů okenního rámu ve vlaku, místo scény "Ranní nástup" byl na filmu Samson, jak si čistí brejle atd. Ještě štěstí, že se taky nepovedla ta náhodná scéna, jak jsem upadl u kuchyně s plnou plechovkou kakaa nebo jak jsem sbíral z trávy těch devět kilo žita, které jsem rozsypal, když jsem vzal plechovku omylem dnem vzhůru.

Doufejme ale, že aspoň ty druhé cívky budou lepší a že se nám podaří sestříhat takový skautský film, jaký tu ještě nebyl a taky asi hned už ani nebude /protože kdyby byl, tak by každého za něj hnedka zavřeli/ amen!